

Provinciale
Sociale Agenda
2012-2015

SAMENW

PROVINCIALE SOCIALE AGENDA 2012-2015

Colofon

Uitgave

Provincie Noord-Holland
Postbus 123 | 2000 MD Haarlem
Tel.: 023 514 31 43 | Fax: 023 514 40 40
www.noord-holland.nl
post@noord-holland.nl

Eindredactie

Provincie Noord-Holland
Directie Beleid | Sector Jeugd, Zorg en Welzijn

Fotografie

Provincie Noord-Holland

Grafische verzorging

Provincie Noord-Holland, MediaProductie

Oplage

250 exemplaren

Haarlem, januari 2012

VOORWOORD

Voor u ligt het beleidskader Provinciale Sociale Agenda 2012-2015. Na de discussie rondom de taken van de provincie en de bezuinigingen, ziet het college van Gedeputeerde Staten zich voor de uitdaging staan haar rol binnen het sociale domein opnieuw vorm te geven. Wij richten ons ook de komende vier jaar op onze wettelijke taak om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Alleen de wijze waarop is nadrukkelijk anders dan voorgaande jaren. Wij leggen de nadruk op een bovenlokale en gebiedsgerichte invulling van de ondersteuning en we streven naar een evenwichtige afweging van ruimtelijk-economische en sociaal-maatschappelijke factoren. Ik beschouw het als een moedig besluit dat wij ons juist nu, in een tijd die wordt gekenmerkt door een terugtrekkende overheid en verschillende decentralisatieprocessen, blijven inzetten voor een sociaal en zorgzaam Noord-Holland.

Wat houdt deze nieuwe provinciale rol binnen het sociale domein nu precies in? We hebben gekozen voor een beperkt aantal thema's die wij voor de komende 4 jaar van belang achten. Deze thema's vormen de Provinciale Sociale Agenda en ook het uitgangspunt voor de samenwerking met gemeenten waar wij de komende vier jaar op inzetten. De gemeenten zijn immers primair aan zet als het gaat om het sociale domein. Zij vormen dan ook onze belangrijkste partners bij de uitvoering van de Sociale Agenda. Wij willen gemeenten ondersteunen bij het oppakken van maatschappelijke vraagstukken op bovenlokaal niveau. Dit doen we door per regio een Regionale Sociale Agenda gebaseerd op de thema's van de Provinciale Sociale Agenda op te stellen. Door middel van dit instrument kunnen we in de ondersteuning maatwerk bieden per regio.

Om onze nieuwe rol te toetsen hebben we meerdere bestuurlijke en ambtelijke overleggen gevoerd met de regio's in Noord-Holland. Gemeenten hebben aangegeven veel meerwaarde te zien in ondersteuning door de provincie op regionaal niveau. Daarnaast heeft de input die de gemeenten hebben gegeven tijdens de overleggen bijgedragen aan het verder ontwikkelen en bijstellen van de Provinciale Sociale Agenda.

De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de afbouw van verschillende beleids-thema's en tegelijkertijd van de totstandkoming van voorliggende beleidsnota. Het komende jaar staat in het teken van het vorm geven van de Regionale Sociale Agenda's. Dit vergt veel inzet op samenwerking met gemeenten en het maatschappelijk middenveld. Gezien de ervaringen die we tot nu toe hebben met onze partners in het sociale domein zie ik de realisatie van de Regionale Sociale Agenda's en de uitvoering ervan met vertrouwen tegemoet.

Elvira Sweet,
Gedeputeerde Zorg en Welzijn

INHOUD

6 | 1 Inleiding

8 | 2 Achtergrond en context

11 | 3 Provinciale Sociale Agenda 2012 -2015

12 | 3.1 Thema's voor de Regionale Sociale Agenda's

Wmo

Wonen, Zorg en Voorzieningen

Vitaal Platteland

17 | 3.2 Provinciale inzet t.b.v. Regionale thema's

19 | 3.3 Centrale, provinciebrede activiteiten

Belangenbehartiging Zorgvragers en ouderen

Telefonische hulpdienst

Sport

21 | 4 Uitvoeringsinstrumenten

22 | 4.1 Regionale Sociale Agenda

24 | 4.2 Kennis

26 | 4.3 Subsidies

27 | 5 Begroting

Bijlagen:

29 | 1 Regionale Projecten 2011

**34 | 2 Samenvattend verslag Bestuurlijke Overleggen najaar
2011**

INLEIDING

In deze Provinciale Sociale Agenda 2012-2015 van de Provincie Noord-Holland beschrijven wij hoe het provinciale sociaal beleid de komende 4 jaar wordt ingevuld.

De provincie voert beleid binnen het sociale domein op grond van haar wettelijke taak om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Wmo en op basis van haar keuze voor het Lodders Plus profiel, waarmee zij aangeeft dat het sociale domein, zij het beperkt, tot haar taakgebied blijft behoren. De Provincie Noord-Holland heeft ervoor gekozen om de aanpak van bovenlokale vraagstukken als insteek te nemen bij de uitvoering van het beleid. Dit vergt een regionale werkwijze die wij willen realiseren door samen met gemeenten Regionale Sociale Agenda's op te stellen op basis van de inhoudelijke beleidskeuzes die met de Provinciale Sociale Agenda gemaakt zijn.

Daarnaast sluiten wij met ons sociaal beleid aan bij de kerntaken van de provincie, de ruimtelijk-economische taken. Deze kerntaken vormen mede het uitgangspunt bij de keuze voor de provinciale thema's binnen de Provinciale Sociale Agenda 2012-2015. Deze thema's zijn:

- Wmo
- Wonen, Zorg en Voorzieningen
- Vitaal Platteland

Bij de uitvoering van de Provinciale Sociale Agenda richten wij ons primair tot gemeenten, maar bij de uitwerking van de Regionale Sociale Agenda's zijn ook de organisaties van het maatschappelijk middenveld belangrijke partners. Deze beleidsnota is mede tot stand gekomen op basis van de uitkomsten van bestuurlijke overleggen met gemeenten in regionaal verband.

De kerntakendiscussie en de bezuinigingen hebben er toe geleid dat eerder dan voorzien een nieuw beleidsprogramma nodig was. Om die reden vormde het jaar 2011 een overgangsjaar voor de afbouw van het vorige beleidskader en de ontwikkeling van deze Provinciale Sociale Agenda 2012-2015. Na vaststelling van het beleid volgt een Uitvoeringsagenda waarin de activiteiten en instrumenten nader worden ingevuld.

In dit overgangsjaar is ervaring opgedaan met de eenmalige **Uitvoeringsregeling Regionale Projecten Noord-Holland 2011**. Hiermee hebben gemeenten in regionaal verband samengewerkt om gezamenlijk bovenlokale

vraagstukken op te pakken. Dit heeft geresulteerd in vijftien te honoreren regionale projecten. Mede op grond hiervan zijn gemeenten enthousiast om verder samen te werken aan de Regionale Sociale Agenda's. Wij gebruiken de opgedane ervaringen voor de concrete uitwerking hiervan.

LEESWIJZER

In **hoofdstuk 2** beschrijven wij de ontwikkelingen die hebben geleid tot de keuze voor de aanpak van sociale vraagstukken op bovengemeentelijk niveau. Wij beschrijven daarin ontwikkelingen als de terugtrekende overheid en decentralisatieprocessen, de discussie rondom de kerntaken van de provincie en de keuze van het college om via een regionale benadering bovenlokale vraagstukken in het sociale domein op te pakken. Daarnaast beschrijven wij onze nieuwe provinciale rol binnen het sociale domein en wat dat betekent voor de uitvoering van ons beleid.

In **hoofdstuk 3** beschrijven wij de inhoudelijke keuzes binnen de Provinciale Sociale Agenda. Zoals eerder aangegeven zijn de belangrijkste thema's die wij met de Regionale Sociale Agenda willen oppakken de Wmo, Wonen, Zorg en Voorzieningen en Vitaal Platteland. In dit hoofdstuk schetsen wij per thema de belangrijkste ontwikkelingen op dat gebied en geven onze doelstellingen en gewenste resultaten weer. Tot slot noemen wij welke instellingen vanwege hun provinciebrede betekenis gesubsidieerd worden.

Hoofdstuk 4 betreft een beschrijving van de uitvoeringsinstrumenten waarmee wij onze doelstellingen willen realiseren. De Regionale Sociale Agenda en de kennisfunctie zijn belangrijke uitvoeringsinstrumenten. Daarnaast wordt het instrument subsidies in dit hoofdstuk kort toegelicht.

Hoofdstuk 5 geeft een overzicht over de verdeling van de financiële middelen in de komende vier jaar.

2

ACHTERGROND EN CONTEXT

TERUGTREDENDE OVERHEID EN DECENTRALISATIE

Een aantal actuele ontwikkelingen, zoals de terugtrekkende overheid en een aantal decentralisatieprocessen, heeft grote gevolgen voor het takenpakket van overheden en specifiek binnen het sociale domein. Zowel het rijk, de provincie als gemeenten maken een terugtrekkende beweging. De overheid rekent steeds minder tot haar verantwoordelijkheid. De burger is voor steeds meer zaken zelf verantwoordelijk. Er blijft een vangnet, maar dat vangnet wordt kleiner en voor een kleiner aantal mensen. Mensen moeten meer voor zichzelf en voor elkaar gaan zorgen. Dat uit zich ook in de overheidsfinanciën: er wordt op tal van terreinen bezuinigd, zoals op zorg, welzijn, sport en sociale zekerheid. Het tijdperk van de verzorgingsstaat is voorbij; we zijn op weg naar een situatie waar hoogstens nog sprake is van een publieke bijdrage op de private verantwoordelijkheid waar dit noodzakelijk is. Daarmee wordt tevens een groter beroep op informele onderlinge zorg en ondersteuning gedaan. Tegelijkertijd zien we op diverse terreinen decentralisatieprocessen. Daardoor worden gemeenten de belangrijkste spelers in de sector Zorg en Welzijn. Via de Wmo worden gemeenten bijvoorbeeld verantwoordelijk gemaakt voor de AWBZ-begeleiding¹⁾. Ook de overheveling van de Jeugdzorg van de provincie naar gemeenten brengt uitdagingen met zich mee. Vooral kleinere gemeenten zullen naar verwachting geconfronteerd worden met de grenzen aan de capaciteit en kwaliteit om deze nieuwe taken goed te kunnen uitvoeren. Deze ontwikkelingen benadrukken de noodzaak voor regionale samenwerking en leiden tot grotere bereidheid om met andere gemeenten samen te werken of zelfs te fuseren.

LODDERS PLUS-PROFIEL & COALITIEAKKOORD 2012-2015

Bovengenoemde ontwikkelingen hebben mede geleid tot een discussie over de rol, taken en verantwoordelijkheden van de provincies in Nederland. In 2008 kwam de commissie Ladders met een adviesrapport over het takenpakket van de provincies, waarin de commissie provincies adviseert zich primair te richten op kerntaken in het ruimtelijk-economische domein en cultuur. Dit advies vormt de basis voor het door het Interprovinciaal Overleg (IPO) opgestelde 'Profiel Provincies'. Een nadere afbakening met het door decentralisatie uitgebreide werkterrein

van gemeenten is immers gewenst. Kort daarna besloot de rijksoverheid provincies vanaf 2011 structureel te korten. Samen met andere financiële opgaven voor de provincie betekent dit dat de Provincie Noord-Holland een structurele en substantiële bezuiniging moet realiseren. Naar aanleiding van het opgestelde IPO-profiel, de bezinning op kerntaken en de bezuinigings-opgave besloten Provinciale Staten tot een herpositionering van de provincie en kozen zij voor het 'Ladders Plus profiel'. Dit betekent dat de provincie zich in de eerste plaats focust op het ruimtelijk-economische domein, maar ook ruimte houdt voor eigen beleidsaccenten op het sociale domein. Dit beleidsaccent is vormgegeven met de keuze voor een bovenlokale en gebiedsgerichte invulling van de wettelijke taak om beleid te ontwikkelen op het gebied van steunfunctiewerk (Wmo)²⁾.

Vervolgens heeft het College van Gedeputeerde Staten in het Coalitieakkoord 2011-2015 '**Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst**' haar ambities op het gebied van Zorg en Welzijn beschreven. Het nieuwe College bestendigt nadrukkelijk de keuze van Provinciale Staten voor het nieuwe provinciale profiel. Dit profiel, waarbij ingezet wordt op het ruimtelijk-economische domein en cultuur, bepaalt tevens de rol van de provincie binnen het sociale domein. Uitgangspunt van het College is dat het beleid van de provincie aanvullend moet zijn op dat van gemeenten. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de primaire en wettelijke taak (Wmo) van de provincie binnen het sociale domein. Daarnaast geeft het College tevens aan dat op het sociale terrein meer de aansluiting gezocht zal worden met andere beleidsvelden.

TOTSTANDKOMING VAN DE KADERNOTA PROVINCIALE SOCIALE AGENDA 2012-2015

De keuze voor een andere rol van de Provincie Noord-Holland op het sociale domein vereiste een nieuw beleidskader. Het vorig beleidsprogramma Zorg en Welzijn had een looptijd van 2009 tot en met 2012, maar eindigde nu feitelijk al in 2010. Voor het jaar 2011 werd ter overbrugging een éénjarig Uitvoeringsprogramma vastgesteld. Hierin werd ook besloten om in 2011 te komen tot een nieuw beleidsprogramma, de Provinciale Sociale Agenda 2012-2015.

2) Steunfunctiewerk: activiteiten die het uitvoeren of voorbereiden daarvan, ondersteunen van het door de gemeente te voeren beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning.

1) AWBZ: Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten

Voorafgaand aan het beleidsprogramma is de **Kadernota Provinciale Sociale Agenda 2012-2015**³⁾ opgesteld. Met deze nota hebben Provinciale Staten de kaders voor het nieuwe beleid vastgesteld. Deze nota is tot stand gekomen op grond van het eerder genoemde Ladders Plus-profiel en de kaderbrieven 2011 en 2012. Daarmee werd besloten dat Provinciale Staten het sociaal beleid als eigen beleidsaccent handhaven, maar beperkt in budget en vooral gericht op een regionale aanpak waarin gemeenten, die primair verantwoordelijk zijn op dit terrein, de belangrijkste partners zijn.

Het huidige coalitieakkoord was richtinggevend voor de voorstellen voor de nieuwe kaders. Daarnaast zijn de uitkomsten van een verkenning onder het maatschappelijk middenveld en de resultaten van de bestuurlijke overleggen met de Noord-Hollandse gemeenten verwerkt in de Kadernota. Het resultaat is onder meer dat het aantal thema's waarmee de provincie zich gaat bezighouden in vergelijking met voorgaande jaren behoorlijk is teruggedrongen. De centrale thema's die de provincie agendeert voor de komende vier jaar zijn: Wmo; Wonen, Zorg en Voorzieningen; en Vitaal Platteland. Binnen deze thema's krijgen mantelzorgers en vrijwilligers extra aandacht. Daarnaast is er een aantal provinciebrede activiteiten waaraan de provincie de komende vier jaar aandacht besteedt: Participatie en Belangenbehartiging Zorgvragers, Sport en de Telefonische Hulpdienst Sensor. Als belangrijkste uitvoeringsinstrument wordt gekozen voor Regionale Sociale Agenda's, evenals een in het vervolgproces nader uit te werken kennisrol. De Regionale Sociale Agenda's worden in 2012 samengesteld door gemeenten en provincie. Op deze agenda's staan de vraagstukken, passend binnen de Provinciale Sociale Agenda, waar gemeenten in regionaal verband en met ondersteuning van de provincie aan gaan werken.

DE ROL VAN DE PROVINCIE

Wat betekenen deze keuzes van de provincie voor haar daadwerkelijke rol in het sociale domein? Zoals eerder beschreven wil de provincie zich de komende vier jaar richten op haar wettelijke taak om gemeenten te ondersteunen bij de uitvoering van de Wmo, waarbij de nadruk wordt gelegd op een bovenlokale en gebiedsgerichte invulling van deze ondersteuning. Op basis van onze kennisrol willen we bovendien bepaalde thema's en vraagstukken agenderen en gemeenten stimuleren om deze in de komende jaren op te pakken, zoals demografische vraagstukken met betrekking tot vergrijzing, ontgroening en bevolkingskrimp. Tot slot willen we gemeenten stimu-

leren deze vraagstukken integraal en in samenhang met andere beleidsterreinen te benaderen. De provincie zal de samenwerking tussen gemeenten faciliteren door een platform te creëren voor regionale samenwerking, door financiële middelen ter beschikking te stellen en door kennisdeling door, voor en tussen gemeenten te stimuleren.

SAMEN MET DE REGIO

Met de **Regionale Sociale Agenda's** introduceert de provincie Noord-Holland een nieuwe rol en werkwijze op het gebied van Zorg en Welzijn: we concentreren ons nu op bovenlokale vraagstukken via een regionale benadering met de gemeenten als belangrijkste partner. Met de Regionale Sociale Agenda's voeren wij onze wettelijke Wmo taak uit op een bovenlokale en gebiedsgerichte wijze. De Regionale Agenda's hebben een looptijd van vier jaar. Het eerste jaar is vooral een ontwikkeljaar, waarin de regionale vraagstukken verder worden verkend, regionale agenda's worden opgesteld en samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

De Regionale Sociale Agenda's gaan we monitoren met een tussenevaluatie en aan het einde van de periode een eindevaluatie. Ter voorbereiding op de Regionale Agenda's is in het najaar van 2010 gestart met bestuurlijke overleggen in de regio's. Hieruit bleek dat bestuurders enthousiast waren om samen met de provincie de Regionale Agenda's vorm te geven. In deze regio's is een eerste inventarisatie gemaakt van regionale vraagstukken en projectvoorstellen, waarvoor in het overgangsjaar 2011 via een eenmalige uitvoeringsregeling subsidie beschikbaar is gesteld. Alle regio's hebben projectaanvragen ingediend en het subsidieplafond werd overvraagd (zie bijlage 1). De provincie streeft ernaar om gemeenten binnen de Regionale Sociale Agenda's in staat te stellen succesvolle regionale projecten op te starten en uit te voeren binnen de kaders van de Provinciale Sociale Agenda 2012-2015.

3) De Kadernota Provinciale Sociale Agenda 2012-2015 is op 26 september 2011 door Provinciale Staten van Noord-Holland vastgesteld. Via een amendement hebben de Staten het thema 'vrijwilligers en mantelzorgers' toegevoegd aan de thema's voor de regionale sociale agenda, en met een motie GS opgeroepen erop toe te zien dat het thema 'wonen' geïntegreerd met de RAP's wordt opgepakt.

PROVINCIALE SOCIALE AGENDA 2012-2015

DE PROVINCIE WIL VOOR- WAARDEN CREËREN WAARDOOR HAAR INWONERS DE KANS KRIJGEN OM OPTIMAAL DEEL TE NEMEN AAN DE SAMENLEVING

In dit hoofdstuk beschrijven wij de thema's en activiteiten waaraan de provincie de komende jaren aandacht gaat besteden. In de Kadernota Provinciale Sociale Agenda zijn de algemene kaders geschetst en in deze beleidsnota worden de thema's nader uitgewerkt. Wij maken onderscheid tussen thema's die wij vooral regionaal (via de Regionale Sociale Agenda) gaan oppakken en activiteiten die wij centraal, provinciebreed blijven ondersteunen.

3.1 THEMA'S VOOR DE REGIONALE SOCIALE AGENDA

Voor de periode 2012-2015 heeft de provincie drie belangrijke thema's benoemd die wij samen met gemeenten in het kader van de Regionale Sociale Agenda willen oppakken, namelijk de Wmo; Wonen, Zorg en Voorzieningen; en Vitaal Platteland. Wij schetsen de achtergrond van deze thema's en de uitdagingen die deze met zich mee brengen voor de Noord-Hollandse gemeenten. Voor een efficiënte aanpak van de problematiek is regionale samenwerking nodig. Om deze reden zet de provincie deze thema's op de Provinciale Sociale Agenda. Per thema formuleren wij doelen en resultaten. Deze wil de provincie realiseren door ze samen met gemeenten binnen de Regionale Sociale Agenda's op te pakken. De thema's zijn nauw met elkaar verbonden. Na bespreking van deze drie thema's geven wij aan welke activiteiten wij gaan ondernemen. Het behalen van de geformuleerde resultaten is vanzelfsprekend mede afhankelijk van de concrete plannen die binnen de Regionale Sociale Agenda's worden ontwikkeld en de inzet van gemeenten en andere samenwerkingspartners.

Wmo

DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND WIL GEMEENTEN IN REGIONAAL VERBAND ONDERSTEUNEN BIJ DE IMPLEMENTATIE EN KANTELING VAN DE WMO, DE REALISATIE VAN DE NIEUWE ZORG- EN WELZIJNSTAKEN EN HET STIMULEREN VAN BOVENLOKALE SAMENWERKING

De Wmo is het eerste thema dat de provincie op de Provinciale Sociale Agenda plaatst. In het kader van de Wmo heeft de provincie de wettelijke taak gemeenten te ondersteunen. Het betreft niet de uitvoering zelf, die is aan gemeenten, maar de (beleids-)ontwikkeling en implementatie. De provinciale ondersteuningsfunctie is op dit moment zeer actueel gezien de nieuwe ontwikkelingen die zich voordoen op het gebied van de Wmo.

Achtergrond en problematiek

Op 1 januari 2007 is de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ingevoerd. Deze wet vervangt de voormalige WVG (Wet voorzieningen gehandicapten), de Welzijnswet en delen van de AWBZ. De Wmo is nadrukkelijk een participatiewet en geen zorgwet. Het accent is verschoven van het recht op zorg, met individuele aanspraken op voorzieningen, naar het recht op participatie, met een compensatieplicht voor de gemeente. In de Wmo staat de eigen verantwoordelijkheid van de burger en zijn netwerk centraal. De gemeente is verantwoordelijk voor beleid waardoor burgers optimaal kunnen deelnemen aan de samenleving. Voor individuele beperkingen die daarmee niet kunnen worden opgelost moeten compenserende maatregelen getroffen worden. Vraaggerichtheid en maatwerk zijn daarbij het uitgangspunt.

Waar in de beginjaren van de Wmo nog de bestaande praktijk als uitgangspunt werd genomen, wordt nu de blik gericht op een heroriëntatie op de uitgangspunten van de Wmo: eigen verantwoordelijkheid, vraaggerichtheid en maatwerk. Deze heroriëntatie vergt een nieuwe visie, en een andere aanpak en werkwijze. Het gaat om een fundamentele verandering die aangeduid wordt met 'de kanteling van de Wmo'. Dit vraagt van gemeenten, cliënten en maatschappelijke organisaties een andere benadering van de zorg- of ondersteuningsvraag. Het gaat erom de vraag achter de vraag te achterhalen: wat is

het werkelijke probleem en waar is de cliënt echt mee geholpen? Bij iemand die op het eerste gezicht een mobiliteitsprobleem lijkt te hebben en vraagt om een scootmobiel, kan door door te vragen en samen met de cliënt het probleem goed in beeld te brengen bijvoorbeeld blijken dat het probleem op het vlak ligt van het aangaan of onderhouden van sociale contacten. Samen met de cliënt kan dan gezocht worden naar de beste oplossing.

In het kader van deze heroriëntatie is ook een herpositionering van het welzijnswerk gaande. Het welzijnswerk dient zich weer meer te richten op de kwetsbare burgers. Onder de naam 'Welzijn nieuwe stijl' wordt het welzijnswerk als het ware opnieuw uitgevonden: dichter bij de mensen, meer op geleide van de werkelijke vraag (achter de vraag) en meer outreachend. Dit betekent in de eerste plaats een inhoudelijke heroriëntatie: wat zijn de doelen van het welzijnswerk en wie zijn de doelgroepen. Het gaat daarmee ook om de vraag welke aanpak daarvoor nodig is en welke professionals daarvoor nodig zijn.

Vanuit de AWBZ worden cliënten van de dagbesteding en begeleiding ondergebracht in de Wmo. Het gaat hier om cliënten waar de gemeenten nog geen ervaring mee hebben. Zij weten niet wie deze cliënten zijn, welke ondersteuning zij nu krijgen en nodig is. Ook zorgaanbieders waarmee gemeenten eerder niet te maken hadden worden nu belangrijke partners. In een aantal gevallen zal de groep gebruikers van een voorziening zo klein zijn dat het niet haalbaar is hier in elke gemeente een aparte voorziening voor te hebben. De AWBZ middelen zullen voor deze transitie naar de gemeenten worden overgeheveld, maar daarbij wordt een korting toegepast (naast de bezuiniging die reeds eerder is doorgevoerd). Er zal dus meer moeten gebeuren met minder geld.

Het belang van informele zorg zal in het kader van de Wmo (nog) groter worden. Het aantal vrijwilligers in Nederland is al zeer groot en hoewel de bereidheid tot vrijwillige inzet onveranderd groot is, blijkt dat vooral nieuwe vrijwilligers zich minder structureel willen binden aan organisaties. Er zijn dus andere manieren nodig om het vrijwilligerswerk te organiseren, om vrijwilligers in te zetten en nieuwe vrijwilligers aan te trekken en te binden. Ook het beroep op mantelzorgers zal toenemen. Naast eerdergenoemde factoren (een groter beroep op het eigen netwerk, bezuinigingen) speelt de toenemende vergrijzing ook een rol. De 'rek' lijkt echter uit de mantelzorg te zijn. Veel mantelzorgers geven aan nu al overbelast te zijn⁴⁾.

4) Bron: SCP 2010: 'Mantelzorg uit de doeken'

Oplossingsrichtingen

Alle gemeenten staan voor de uitdaging om het proces van het kantelen van de Wmo vorm te geven en hun welzijnstaken opnieuw in te richten. Dit kost veel tijd en energie. Krachtenbundeling binnen de regio helpt gemeenten deze uitdaging succesvol aan te gaan. Regionale samenwerking is daarnaast ook belangrijk, omdat sommige uitvoeringstaken niet (meer) autonoom door gemeenten kunnen worden gerealiseerd omdat de schaal daarvoor te klein is. Bovenregionale uitwisseling van visievorming, kennis en ervaring zijn waardevol en opgedane praktijkkennis van de ene regio zijn inspirerend en leerzaam voor andere regio's.

Het opvangen van de (voor de gemeente) nieuwe cliënten uit de AWBZ is voor de gemeenten een grote uitdaging. Gemeenten zullen in regionaal verband beter in staat zijn om dit effectief op te pakken en het nieuwe ondersteuningsaanbod zo effectief en adequaat mogelijk vorm te geven. Door een regionale ondersteuningsstructuur op te zetten, krachten, budgetten en voorzieningen te bundelen of gezamenlijk in te kopen valt veel winst te behalen.

Omdat het informele netwerk van mensen met een hulpvraag belangrijker wordt en de druk op mantelzorgers en (zorg) vrijwilligers daarmee nog groter, is het van belang om de ondersteuning aan informele zorgverleners te behouden en waar nodig en mogelijk te versterken. Niet alle mantelzorgers hebben behoefte aan dezelfde vorm van ondersteuning. Het is daarom belangrijk voor gemeenten om inzichtelijk te hebben over welke groepen het gaat en welke behoeften aan ondersteuning zij hebben. Wat betreft de inzet van vrijwilligers is het belangrijk om de actieve groep vrijwilligers zoveel mogelijk te behouden en om nieuwe soorten vrijwilligers aan te trekken. Een goede ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers is een belangrijke voorwaarde die in de meeste gevallen het beste bovenlokaal tot stand gebracht kan worden.

De provincie aan zet

Bovengenoemde vraagstukken vragen om een regionale aanpak. Alle gemeenten staan voor dezelfde uitdagingen om de kanteling van de Wmo en de transitie van de AWBZ (kosten)efficiënt te organiseren. De provincie wil op basis van haar wettelijke Wmo taak gemeenten in (boven) regionaal verband ondersteuning bieden bij het bereiken van de volgende resultaten:

- Gemeenten zijn er in geslaagd succesvol invulling te geven aan de kanteling van de Wmo en het transitieproces van de AWBZ.
- Over vier jaar zijn (boven) regionale samenwerkingsverbanden gevormd die een infrastructuur vormen waarbinnen gemeenten bovenlokale vraagstukken op het gebied van de Wmo gezamenlijk oppakken.

- Gemeenten zijn er in geslaagd om in beeld te brengen welk ondersteuningsaanbod nodig is en hebben dit gezamenlijk gerealiseerd.
- Gemeenten zijn in staat om bestaande vrijwilligers te behouden, nieuwe groepen vrijwilligers aan te trekken en mantelzorgers voldoende te ondersteunen. Hiertoe zijn de noodzakelijke voorwaarden en ondersteuningsstructuren gerealiseerd.

Wonen, Zorg en Voorzieningen

DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND WIL OOK VOOR MENSEN MET BEPERKINGEN EEN PASSEND HUIS IN EEN AANGENAME OMGEVING MET VOLDOENDE ZORG EN DIENSTVERLENING IN DE BUURT OF BEREIKBAAR, EN MET DE MOGELIJKHEID OM SOCIALE NETWERKEN TE ONDERHOUDEN

Het tweede thema op de Provinciale Sociale Agenda is het thema Wonen, Zorg en Voorzieningen. De provincie ondersteunt gemeenten in een gezamenlijke aanpak van de vraagstukken op dit gebied, in nauwe samenwerking met corporaties, aanbieders van zorg en andere stakeholders. Om zelfstandig te kunnen deelnemen aan de samenleving zijn goede zorg en een kwalitatief en kwantitatief goede woning- en voorzieningenvoorraad essentieel voor mensen. De omstandigheden hiervoor verschillen binnen en tussen regio's. De aanpak vergt maatwerk én een bovenlokale aanpak.

Achtergrond en problematiek

Er zijn diverse maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op het domein wonen, zorg en voorzieningen. De ontwikkeling van de *vermaatschappelijking van de zorg* betekende een verschuiving binnen de zorg (extramuralisering⁵⁾) met als doel om mensen met beperkingen, chronisch zieken en kwetsbare ouderen met al hun potenties en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en hen daarbij, waar nodig, te ondersteunen.

Met de invoering van de Wmo, mede bedoeld om deze vermaatschappelijking vorm te geven, zijn onderdelen

van zorg en ondersteuning bij de gemeente neergelegd, zoals huishoudelijke zorg en begeleiding. De gemeente dient zorg te dragen voor beleid waardoor burgers zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Deze maatregelen kunnen individueel (huishoudelijke hulp, een rolstoel, woningaanpassing), collectief (gehandicaptenvervoer) of algemeen van aard zijn (levensbestendig bouwen, toegankelijk maken van gebouwen).

De zorg voor kwetsbare mensen komt steeds meer terecht bij de lokale samenleving en er wordt meer en meer een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid, het eigen netwerk en de informele zorg (mantelzorgers en vrijwilligers). Dit heeft verschillende gevolgen op het gebied van wonen, zorg en voorzieningen. Wanneer mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen en wanneer zij (meer) zorg nodig hebben dan dienen daarvoor geschikte (levensloopbestendige) woningen aanwezig te zijn in een daarbij passende fysieke woonomgeving. Daarnaast moeten zorg, voorzieningen en maatschappelijke en commerciële dienstverlening thuis geleverd kunnen worden, in de nabijheid aanwezig of goed bereikbaar zijn. Onder meer door schaalvergroting zijn veel zorgvoorzieningen niet meer lokaal aanwezig, evenals winkels en andere maatschappelijk belangrijke voorzieningen, bijvoorbeeld op het gebied van recreatie en cultuur. De concentratie van voorzieningen vraagt om meer mobiliteit en goede bereikbaarheid. Deze staan echter onder druk, onder meer door bezuinigingen in het (fijnmazig) openbaar vervoer.

Door de komende vergrijzingsgolf zullen steeds meer mensen afhankelijk worden van zorg en ondersteuning. Deze urgentie doet zich op hetzelfde moment voor als de noodzaak tot bezuinigen, en niet alleen van gemeenten (Wmo, welzijnswerk), maar ook van de rijksoverheid (AWBZ), van zorginstellingen en van het bedrijfsleven. De vraag om vrijwilligerswerk en mantelzorg wordt mede daardoor groter, maar het beroep op vrijwilligers en mantelzorgers is al zeer groot en veel mantelzorgers geven aan feitelijk overbelast te zijn.

Oplossingsrichtingen

Bovenstaande problemen, ontwikkelingen en uitdagingen laten nadrukkelijk zien dat gemeenten het niet langer alleen, lokaal en autonoom kunnen oplossen. De invloed die demografische ontwikkelingen, bezuinigingen en ontwikkelingen als extramuralisering hebben op de woning- en voorzieningenvoorraad nu en in de toekomst, is buitengewoon groot. Gemeenten, corporaties, zorgvoorzieningen, maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties en bedrijfsleven moeten met elkaar coalities aangaan om deze uitdagingen het hoofd te bieden.

Op het gebied van wonen zullen partijen de handen ineen moeten slaan en in regionaal verband in beeld moeten

5) Extramuralisering: meer zorg en ondersteuning thuis in plaats van binnen instellingen.

brengen wat er kwantitatief en kwalitatief nodig is (via de RAP's is dit in ontwikkeling). Het gaat daarbij niet alleen om de woningen zelf, maar ook om de leefomgeving (voorzieningen, bereikbaarheid, mogelijkheid tot sociale contacten etc.). Zorg en ondersteuning zullen, op geleide van de vraag, in nieuwe arrangementen gegoten moeten worden. Dat betekent ook het ontschotten van het nu vaak gefragmenteerde aanbod⁶⁾. De uitvoering van de (gekantelde) Wmo is hier een cruciale factor. Ook het welzijnswerk (Nieuwe Stijl) kan daarbij, en op het gebied van sociale cohesie en zorg voor elkaar, een belangrijke bijdrage leveren. Door nieuwe combinaties, samenwerkingsverbanden of allianties kunnen voorzieningen, zoals winkels en zorgvoorzieningen behouden blijven, opnieuw aangetrokken worden of goed bereikbaar zijn. Ook zorg- en dienstverlening op afstand (E-health) is in dit kader een belangwekkende ontwikkeling.

De provincie aan zet

De hierboven beschreven vraagstukken kunnen door hun omvang, door de schaal van het probleem en door de schaal waarop de verschillende stakeholders (bovenlokale zorgaanbieders, corporaties) opereren alleen op regionaal niveau worden aangepakt. Een regionale aanpak leidt tot meer efficiency en kostenbesparing. De provincie ziet het dan ook als haar rol om deze processen (mede) in gang te zetten (agenderen en initiëren) en te ondersteunen (faciliteren en begeleiden).

Met deze inzet wil de provincie een bijdrage leveren aan het bereiken van de volgende resultaten:

- Deze vraagstukken hebben een prominente plek op de regionale agenda en zijn in de regio's waar het speelt (regionaal) opgepakt.
- De problematiek is in kaart gebracht en op basis daarvan worden gezamenlijk de gewenste oplossingsrichtingen uitgewerkt.
- De problemen rondom de woningvoorraad (kwalitatief en kwantitatief) en het (zorg)voorzieningsniveau worden regionaal en integraal opgepakt binnen de Regionale ActieProgramma's (RAP's)⁷⁾.

6) Door dat het aanbod gefragmenteerd is houden meerdere hulpverleners zich nu vaak met dezelfde cliënt bezig.

7) Het structureel overleg over de voortgang van de RAP's biedt hier ingangen voor. Ook zijn in veel regio's procesafspraken gemaakt m.b.t. voorzieningen, die in dit kader nader uitgewerkt kunnen worden. Ook komt de regio-indeling nagenoeg overeen. Dit biedt mogelijkheden tot integratie van de verschillende bestuurlijke overleggen. Ook is er sprake van inhoudelijke samenhang (bv. opplussen van woningen leidt tot minder woningaanpassingen in het kader van de Wmo, en dus tot besparingen).

8) Wij beschouwen leefbaarheid als de beleving of waardering van bewoners van hun ruimtelijk-sociale omgeving. Daarmee is dit begrip dus vooral subjectief geladen, waarbij objectieve factoren wel een rol spelen (de woning, het openbaar vervoer, aanwezigheid van speelplekken etc.). Vitaliteit heeft te maken met de inspanningen en initiatieven die erop gericht zijn om de leefbaarheid te vergroten en om de sociaal-economische situatie te verbeteren. Het gaat hier dus om processen en de actieve inzet van verschillende actoren.

- Gemeenten hebben een regionale visie ontwikkeld over waar welke voorzieningen nodig zijn, hoe de bereikbaarheid en toegankelijkheid daarvan tot stand komt en werken samen aan de uitvoering van deze visie.
- Gemeenten werken samen aan een regionale infrastructuur op het gebied van zorg en voorzieningen, in relatie tot de situatie van wonen en woonomgeving.
- Nieuwe bovenlokale coalities genereren samen nieuwe oplossingen voor vraagstukken als behoud en bereikbaarheid van voorzieningen en dienstverlening.

Vitaal Platteland

DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND WIL DE LEEFBAARHEID EN SOCIAAL-ECONOMISCHE VITALISERING VAN (KLEINE KERNEN OP) HET PLATTELAND BEHOUDEN EN WAAR NODIG VERGROTEN EN VERSTERKEN

Met het derde thema van de Provinciale Sociale Agenda richt de provincie zich op de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland. Er zijn diverse maatschappelijke ontwikkelingen die deze onder druk zetten. Regionale samenwerking op de gebieden wonen, zorg, mobiliteit en voorzieningen is essentieel om de kleine kernen vitaal te houden, maar ook om mensen in staat te stellen daar zelfstandig te leven. Hieronder wordt dit thema nader uitgewerkt.

Achtergrond en problematiek

Veranderingen op het gebied van leefbaarheid en vitaliteit⁸⁾ van het platteland zijn al gedurende meerdere decennia aan de gang door verstedelijking, veranderingen op het gebied van infrastructuur, bedrijvigheid, toegenomen welvaart etc. Het zijn vooral de recente en verwachte demografische ontwikkelingen die nieuwe uitdagingen voor (kernen op) het platteland veroorzaken: vergrijzing, ontgroening en bevolkingskrimp. Deze trends, die nu samenkomen met eerdere ontwikkelingen, hebben op diverse terreinen gevolgen: zorg, huisvesting, onderwijs, verenigingsleven, voorzieningen en dienstverlening.

Een niet ongebruikelijke reactie is om door middel van woningbouw en de ontwikkeling van bedrijventerreinen meer bewoners en bedrijvigheid naar de gemeente toe te

trekken. Daardoor zou dan meer draagvlak voor voorzieningen en voor dienstverlening ontstaan. Dat maakt het dorp weer aantrekkelijker en kan de volgende golf van woningbouw en bedrijvigheid uitlokken en zo verder. Deze mechanistische benadering gaat echter niet meer op. Het uitgangspunt van bevolkingsgroei is niet meer vanzelfsprekend en mede door de huidige financiële en economische crisis is er minder animo voor investeringen. Daarnaast wijst onderzoeker Frans Thissen (presentatie gehouden op 23 mei 2011 Alliantie Leefbaarheid en Voorzieningen (kleine kernen) Noord-Holland Noord) op een andere oorzaak-gevolg relatie: het aantrekken of behoud van voorzieningen is vaak eerder een gevolg van een hoge mate van leefbaarheid en vitaliteit dan een oorzaak ervan. Actieve bewoners nemen hun eigen verantwoordelijkheid en weten door hun gezamenlijke activiteiten te zorgen dat voorzieningen tot stand komen of behouden blijven. Aanwezigheid en behoud van deze vrijwillige inzet, dit 'sociaal kapitaal', is dus een belangrijke factor voor een vitale kern.

Voor mensen die ouder worden en afhankelijker van zorg en dienstverlening is het van belang dat deze voorzieningen ofwel dichtbij aanwezig zijn ofwel minstens goed bereikbaar. Het is onmogelijk in elke kern voorzieningen voor alle soorten van zorg en dienstverlening voorhanden te hebben. Dat heeft enerzijds te maken met de schaalvergroting die al langer gaande is, anderzijds met de schaalgrootte die nodig is. Zorg dichtbij staat daarmee onder druk. Veel mensen beschikken op het platteland over eigen vervoer, maar vooral bij meer kwetsbare groepen is dit minder het geval. Hun actieradius wordt kleiner en daarmee ook de mogelijkheden om gebruik te maken van voorzieningen die niet op heel korte afstand bereikbaar zijn. Dit geldt niet alleen voor zorgvoorzieningen; het betreft ook culturele, recreatieve en sportvoorzieningen en commerciële dienstverlening (supermarkt, pinautomaat e.d.). Daarmee raakt dit aan de gehele maatschappelijke participatie. Ook de exploitatie van multifunctionele accommodaties, een oplossing om lokaal toch voorzieningen te handhaven, komt steeds meer onder druk te staan⁹⁾.

Naar verwachting zal de bevolking op het platteland niet of nauwelijks nog groeien, de gezinssamenstelling zal echter veranderen: meer eenpersoonshuishoudens en vooral meer ouderen.

Binnen afzienbare tijd zal, als gevolg van de afname van het aantal jonge kinderen, het aantal basisscholen verminderen. In sommige dorpen zal deze geheel verdwijnen en daarmee ook voorzieningen als voor- en naschoolse opvang. Het aandeel hoger opgeleiden is al relatief slecht vertegenwoordigd op het platteland. Jongeren die kiezen

voor hoger onderwijs trekken weg en keren vaak later niet meer terug. Door deze ontwikkeling worden dorpen minder levendig, hetgeen weer kan leiden tot een toenemende trek naar de stad en leegloop van kleine kernen.

Oplossingsrichtingen

De genoemde trends doen zich weliswaar overal op het platteland voor maar niet overal in dezelfde mate en ook het tijdsperspectief kan verschillen. Daarnaast hebben dorpen op het platteland in de afgelopen decennia niet allemaal dezelfde ontwikkelingen doorgemaakt, waardoor de algemene trends wel benoemd kunnen worden, maar de gevolgen ervan voor een specifieke kern of regio grote verschillen kunnen laten zien¹⁰⁾. Per dorp of kern leidt dat tot een andere uitkomst en dus een andere definitie van het vraagstuk. De problematiek van kleine kernen lijkt vaak op zich te staan of wordt als gemeentelijke aangelegenheid gezien, maar oplossingen zullen vaak regionaal gezocht moeten worden.

Omdat het onmogelijk is in alle kernen de aanwezigheid van alle gewenste vormen van zorg en dienstverlening te waarborgen moeten gemeenten niet met elkaar concurreren, maar zich juist concentreren op de sterke kanten, op diversiteit en op samenwerking met omliggende kernen en gemeenten. Een mogelijk instrument hiervoor zouden dorpsontwikkelpunten¹¹⁾ kunnen zijn die nu al op meerdere plekken in het land gebruikt worden. Deze dorpsontwikkelpunten hebben naast een lokale nadrukkelijk ook een regionale oriëntatie. Het gebruik van multifunctionele ruimten kan in een aantal gevallen slimmer worden aangepakt. Daar zijn goede voorbeelden van en er vinden ook experimenten plaats om bijvoorbeeld het bedrijfsleven in het kader van maatschappelijk ondernemen een rol te laten spelen. Daarnaast moet het besef doordringen dat niet elke kern kan beschikken over een multifunctioneel gebouw. Wanneer een voorziening net over de grens aanwezig is hoeft diezelfde voorziening niet ook in de 'eigen' kern te bestaan.

Waar nabijheid van voorzieningen niet georganiseerd kan worden moet de oplossing worden gezocht in de bereikbaarheid ervan. Door bezuinigingen nemen de frequentie en het aantal lijnen van het fijnmazig openbaar vervoer de komende tijd af. Slimme en efficiënte oplossingen (een schoolbusje dat ook ingezet kan worden voor het vervoer van ouderen), inzet van vrijwilligers, maar ook gebruik maken van ICT (zorg op afstand,

10) Zo onderscheidt onderzoeker Frans Thissen naast autonome, lokaal gerichte dorpen met werkgelegenheid en voorzieningen ook woondorpen waar mensen wonen vanwege de prettige leefomgeving, maar waar men niet afhankelijk is van het dorp voor sociale contacten of voorzieningen.

11) Dorpsontwikkelpunten brengen de bestaande situatie in beeld, in samenhang met de omliggende dorpen, en op basis van onder meer demografische gegevens het toekomstperspectief. Vervolgens wordt een integraal en samenhangend plan gemaakt voor de verdere ontwikkeling van het dorp.

9) Onder meer door bezuinigingen in de zorg, waardoor minder geld beschikbaar is voor opvang van verschillende doelgroepen in deze accommodaties.

E-health) kunnen hier mogelijk bijdragen aan een oplossing.

Kleine kernen zullen het niet meer van de groei van het aantal woningen moeten hebben, maar juist van aanpassing van bestaande woningvoorraad en de verbetering van de leefomgeving. De kwaliteit van de woning en van de woonomgeving zullen steeds meer de keuze van (toekomstige en huidige) bewoners bepalen. Investeren in duurzaamheid, levensbestendigheid van woningen en in de leefomgeving loont dus meer dan meer bouwen om mensen aan te trekken.

Daarnaast moeten we in ogenschouw nemen dat deze factoren niet alleen gevolgen hebben voor de vitaliteit van de kern, maar dat, zoals hierboven ook reeds omschreven, steeds vaker het omgekeerde geldt: hoe meer burgers zelf het initiatief nemen, dus hoe groter dit 'sociaal kapitaal', hoe groter de kans dat er duurzame oplossingen gevonden worden voor deze vraagstukken. Vrijwillige inzet draagt bij aan leefbaarheid en vitaliteit en kan dus een belangrijk deel van de oplossing bieden. Er zijn vele voorbeelden van wat met dit kapitaal tot stand gebracht kan worden, zoals een dorpswinkel, burendiensten of vrijwillige zorg. Inzetten op in stand houden en versterking van dit sociaal kapitaal is dus een cruciale factor. Gemeenten kunnen dit faciliteren en randvoorwaarden scheppen. Het belang en de waarde van het in stand houden van dorps- en buurthuizen of andere ontmoetingsplekken moeten in dit kader niet onderschat worden.

De provincie aan zet

Bovengenoemde vraagstukken en oplossingsrichtingen vragen om een regionale insteek. Kernen staan niet op zichzelf. Wat in de ene kern niet haalbaar is, is dat in de andere wellicht wel of met meerdere kernen gezamenlijk. De problemen worden soms vooral lokaal gevoeld, de oplossing moet echter steeds vaker bovenlokaal gezocht worden.

Vanuit onze agenderende, faciliterende en ondersteunende rol levert de provincie een bijdrage aan de volgende resultaten:

- De vraagstukken staan op de regionale agenda en zijn in de regio's waar het speelt (regionaal) opgepakt.
- Gemeenten hebben de problematiek van de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland en de kleine kernen integraal en regionaal opgepakt. Integraal, dat wil zeggen dat deze vraagstukken in samenhang benaderd worden. Daar worden, indien aan de orde, ook andere beleidsvelden bij betrokken (economie, cultuur, mobiliteit etc.)¹²⁾.
- Er zijn (nieuwe) actieve samenwerkingsverbanden gevormd, ook wel aangeduid als vitale coalities, die

gezamenlijk vraagstukken op willen en kunnen pakken.

- Gemeenten stellen in (boven)regionaal verband vrijwilligers in staat om een bijdrage te (blijven) leveren aan de leefbaarheid en vitaliteit van de kleine kernen en borgen dit structureel.

3.2 PROVINCIALE INZET TEN BEHOEVE VAN DE REGIONALE THEMA'S

In de paragrafen Wmo, Wonen, Zorg en Voorzieningen en Vitaal Platteland zijn de resultaten beschreven die de provincie wil realiseren in het kader van de Provinciale Sociale Agenda 2012-2015. Het bereiken van deze resultaten is vanzelfsprekend mede afhankelijk van de concrete invulling van de Regionale Sociale Agenda's en de inzet van gemeenten en andere partners. In deze paragraaf geven wij weer met welke inzet de provincie tot deze resultaten wil komen. Een deel hiervan is vooral gebonden aan de verschillende thema's, maar een ander deel geldt voor alle genoemde thema's.

Algemeen

De Regionale Sociale Agenda en de kennisfunctie zijn de belangrijkste instrumenten waarmee de Provincie Noord-Holland samen met de gemeenten de geformuleerde doelstellingen wil realiseren (zie voor de uitwerking van deze instrumenten hoofdstuk 4). Door samen met gemeenten de regionale agenda's te ontwikkelen kunnen gemeenten de vraagstukken binnen de thema's Wmo, Wonen, Zorg en Voorzieningen en Vitaal Platteland agenderen en in (boven)regionaal verband oppakken. Daarmee stimuleren wij de regionale samenwerking en visieontwikkeling, gericht op de ontwikkeling van een regionale infrastructuur waarbinnen de bovenlokale vraagstukken binnen deze thema's gezamenlijk en regionaal opgepakt worden.

Wij zullen binnen de regionale agenda's ook een integrale en samenhangende benadering van deze vraagstukken ondersteunen. Zo beslaat bijvoorbeeld het vraagstuk van de leefbaarheid en vitaliteit van het platteland tal van terreinen: wonen, voorzieningen, ruimtelijke ordening, mobiliteit, economie, cultuur en arbeidsmarkt en onderwijs.

De provincie zet haar kennisfunctie provinciebreed in, maar ook gericht toegespitst en passend bij de regionale samenwerking en uitwerking van de betreffende vraagstukken. Wij faciliteren kennisdeling en kennisoverdracht en creëren een platform waarbinnen gemeenten van elkaar kunnen leren.

Binnen alle thema's komt het onderwerp vrijwilligers en mantelzorgers aan de orde. Gemeenten zijn binnen de Wmo verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid voor deze groepen. De provincie vindt aandacht voor deze groepen van groot belang, gezien de druk die op hen gelegd wordt, de inspanningen die van hen gevraagd

12) Wij verwijzen hier nogmaals naar de RAP's, maar ook naar bijvoorbeeld de clusteraanpak NHH.

worden, het belang dat zij hebben bij toekomstbestendige zorg- en ondersteuningsstructuur, hun bijdrage aan sociale cohesie, leefbaarheid en vitaliteit. Daarom faciliteert de provincie op bovenlokaal niveau nieuwe ontwikkelingen door experimenten mogelijk te maken, kennis en goede voorbeelden aan te reiken en te delen en vernieuwingstrajecten te ondersteunen via de Regionale Sociale Agenda's.

Thema 1 Wmo

Op het gebied van de Wmo wil de provincie de volgende acties inzetten:

- **Wmo:** De provincie agendeert het belang van en ondersteunt gemeenten bij het regionaal inrichten van processen ten behoeve van de kanteling van de Wmo binnen de Regionale Sociale Agenda's.
- **AWBZ:** De provincie ondersteunt en faciliteert gemeenten om de processen rondom de transitie van de AWBZ gezamenlijk op regionaal niveau en (kosten)efficiënt te organiseren.
- **Ondersteuningsaanbod:** De provincie faciliteert gemeenten om gezamenlijk inzicht te krijgen in welk ondersteuningsaanbod in de regio nodig is en om de krachten te bundelen om dit te realiseren. De provincie ondersteunt gemeenten bij het vormen van samenwerkingsverbanden die er toe kunnen leiden dat gemeenten gezamenlijk diensten gaan inkopen om (efficiency) winst te behalen.

Thema 2 Wonen, Zorg en Voorzieningen

Op het gebied van Wonen, Zorg en Voorzieningen wil de provincie inzetten op de volgende acties:

- **Wonen:** De provincie blijft actief met de Regionale ActieProgramma's (RAP's) op het gebied van wonen, waarbinnen de kwantitatieve en de kwalitatieve woonopgave (betaalbaar, toegankelijk, in nabijheid van voorzieningen) wordt meegenomen. De provincie zet zich in om dit integraal en in samenhang met de directe leefomgeving aan te pakken¹³⁾.
- **Voorzieningen:** De provincie stimuleert gemeenten en andere partijen om een regionaal samenhangend aanbod van zorg en voorzieningen te ontwikkelen, waarbij vraagsturing een belangrijk uitgangspunt is. De provincie ondersteunt bovenlokale initiatieven en samenwerkingsverbanden gericht op ontschotting, samenwerking en het wegnemen van overbodige procedurele en bureaucratische belemmeringen.
- **Informele zorg:** De provincie faciliteert gemeenten bij de processen die nodig zijn om de informele en

formele zorg met elkaar te verbinden. Informele zorg, bestaande uit mantelzorgers en vrijwilligers, is een belangrijke aanvulling voor de professionele zorg maar heeft deze formele zorg soms ook nodig voor een goede ondersteuning.

Thema 3 Vitaal Platteland

Op het gebied van Vitaal Platteland zet de provincie de volgende acties in:

- **Wonen:** de provincie geeft met de RAP's reeds invulling aan de kwantitatieve en kwalitatieve woonopgave en de bijbehorende woonomgeving. De RAP's worden in directe relatie gebracht met de vitaliteitsopgave op het platteland. De provincie zet zich in om deze integrale benadering te realiseren.
- **Sociaal kapitaal:** Samen met gemeenten wordt onderzocht welke (rand)voorwaarden voor het behoud en versterken van het sociaal kapitaal nodig zijn en welke infrastructuur daarbij past. De provincie ondersteunt het realiseren daarvan. In dit kader zet de provincie de directe subsidiëring van de Vereniging van Kleine Kernen Noord-Holland en het Platform Dorpshuizen Noord-Holland voort¹⁴⁾.
- **Kennis:** Specifiek op het gebied Vitaal Platteland kan de provincie aanvullend regioscans laten uitvoeren (demografische gegevens), methodische kennis (van bijvoorbeeld dorpsontwikkel-plannen) aanreiken en goede voorbeelden van elders aanbieden. Tevens kan de methodiek van de Kenniswerkplaats ingezet worden.
- **Vitale coalities:** de provincie brengt op regionaal niveau partijen samen in vitale coalities en stimuleert hen om gezamenlijk oplossingen te zoeken en te realiseren door nieuwe verbindingen te leggen of juist schotten weg te halen. De provincie kan dit ondersteunen door (tijdelijk) procesbegeleiding aan te bieden en expertise te leveren. Daarnaast investeert de provincie in samenwerking met deze regionale partners in voorbeeldprojecten.
- **Multifunctionele Accommodaties:** de provincie heeft geen middelen meer voor de investering in deze accommodaties. Wel kan de provincie de goede voorbeelden die door de investeringen in het verleden zijn ontstaan verspreiden, kennis leveren en partijen bij elkaar brengen.

13) Het structureel overleg over de RAP's biedt hier ingangen voor. Ook zijn in veel regio's procesafspraken gemaakt mbt voorzieningen, die in dit kader nader uitgewerkt kunnen worden. De regio-indeling komt nagenoeg overeen, dit biedt mogelijkheden tot integratie van de bestuurlijke overleggen. Er is ook inhoudelijke samenhang (bv. opplussen van woningen leidt tot minder woningaanpassingen in het kader van de Wmo, en dus tot besparingen).

14) Tijdens de PS vergadering van 12 december 2011, waarbij de Provinciale Sociale Agenda is vastgesteld, hebben PS een motie aangenomen waarbij GS worden opgeroepen de subsidie aan de vereniging van kleine kernen en het Platform dorps huizen t/m 2015 te continueren, en de kosten hiervan per 2013 in mindering te brengen op de begrotingspost Zorgbelang NH. Zie ook de begroting op pagina 22.

3.3 CENTRALE (PROVINCIEBREDE) ACTIVITEITEN

Inleiding

Naast de drie centrale thema's die hiervoor behandeld zijn (Wmo, Wonen, Zorg en Voorzieningen en Vitaal platteland), is er ook sprake van een aantal provinciebrede activiteiten. In het verleden had de provincie met een groot aantal organisaties en steunfunctie-instellingen een structurele subsidierelatie. Een groot aantal van deze subsidierelaties is inmiddels gestopt. De provincie ziet wel nog een provinciale taak op het gebied van belangenbehartiging van zorgvragers en voor de ondersteuningsfunctie op het gebied van de Wmo. Met een beperkt aantal organisaties en (steunfunctie-) instellingen op het gebied van belangenbehartiging en participatie van zorgvragers, telefonische hulpverlening en sport behoudt de provincie daarom de subsidierelatie.

Prestatieplannen en afspraken

Met het kiezen voor Regionale Sociale Agenda's is de keuze gemaakt de gemeenten als primaire partner te zien. Wij zien onze vaste subsidierelaties echter ook als belangrijke partner bij het bereiken van de provinciale doelstellingen. Hoewel deze organisaties provinciebreed opereren, kunnen zij een waardevolle bijdrage leveren bij de uitvoering van de Regionale Sociale Agenda's. Met alle organisaties waarmee de provincie een vaste subsidierelatie heeft (Zorgbelang NH, SBO-NH, Sensor en Sportservice NH), worden jaarlijks afspraken gemaakt over de activiteiten middels het opstellen van een prestatieplan. Deze prestatieplannen worden vormgegeven binnen de provinciale financiële en inhoudelijke kaders en worden aan het eind van elk jaar vastgesteld. In 2012 zal de provincie met de vaste subsidiepartners afspraken maken over hun rol binnen het vastgestelde beleid en passende prestatieafspraken maken voor de daarop volgende jaren in het kader van de Regionale Sociale Agenda's. Het doel is om hun toekomstige activiteiten en prestatieplannen zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de activiteiten in de regio's, zonder de provinciebrede doelstellingen uit het oog te verliezen.

Belangenbehartiging en participatie zorgvragers en ouderen

De belangenbehartiging en participatie van zorgvragers zijn onderdeel van het provinciale beleid op het gebied van zorg en welzijn. De veranderingen in de zorg, zoals schaalvergroting en decentralisatie, gaan snel en hebben grote gevolgen voor mensen met een zorgvraag. Het is belangrijk om de belangen van zorgvragers en ouderen collectief te behartigen, zodat zij een tegenwicht kunnen vormen ten opzichte van verantwoordelijke overheden, zorgverzekeraars en aanbieders. Deze organisaties hebben een belangrijke ondersteunings-

functie voor (boven)lokale belangenbehartigingsorganisaties en zorgvragers. Het gaat om de volgende organisaties:

Zorgbelang Noord-Holland

Zorgbelang komt op voor de belangen van inwoners van de Provincie Noord-Holland die gebruik maken van zorg- en welzijnsvoorzieningen. Zorgbelang doet dit door het verstrekken van (onafhankelijke) informatie, het behartigen van de collectieve belangen van zorgvragers en het bieden van klachtondersteuning. De structurele subsidie aan Zorgbelang wordt (met een korting) gecontinueerd. De subsidierelatie met Cliëntenbelang Amsterdam wordt per 2013 beëindigd.

Samenwerkende bonden van ouderen in Noord-Holland (SBO)

De SBO is een organisatie van de drie samenwerkende bonden van ouderen in Noord-Holland, (ANBO, KBO en PCOB) die op provinciaal, regionaal en lokaal niveau de belangen behartigen van ouderen in de Provincie Noord-Holland. De bezuinigingen hebben in 2010 geleid tot een korting op de structurele subsidie.

Telefonische hulpdienst

Sensor

Sensor is een telefonische hulpdienst die 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar is. De Provincie Noord-Holland heeft al vele jaren een subsidierelatie met Sensor. De provincie verleent subsidie aan Sensor, omdat zij van mening is dat de activiteiten van Sensor van groot maatschappelijk belang zijn en de activiteiten moeilijk lokaal met een provinciaal dekkend netwerk te organiseren zijn. De provincie is echter wel van mening dat gemeenten (op termijn) moeten meefinancieren. Sensor is bezig met een peiling om de bereidheid van gemeenten daartoe na te gaan. Door vermindering van de subsidie door andere provincies (en door enkele zelfs algehele afbouw) komt mogelijk de landelijke dekking onder druk te staan. Deze ontwikkelingen kunnen op termijn leiden tot een heroverweging met betrekking tot de continuering van de subsidie aan Sensor.

Sport

Het belang van sport is tweeledig. Enerzijds gaat het om de deelname aan sport zelf, dat een gunstig effect op de gezondheid heeft, anderzijds gaat het om de sociale functie van sport en het grote aantal mensen dat actief is als vrijwilliger. De provincie vindt het tevens belangrijk dat juist ook mensen met beperkingen in de gelegenheid gesteld worden deel te nemen aan sportactiviteiten. De provinciale inzet op dit gebied is echter beperkt. De provincie voert vanaf 2012 geen apart beleid meer op het stimuleren van breedtesport, behoudens een deel van de kennisfunctie die belegd is bij Sportservice Noord-

Holland¹⁵⁾. Taken op het gebied van sportaccommodaties liggen bij gemeenten.

Sportservice Noord-Holland (SSNH)

Vanaf 2011 vervult SSNH een structurele rol op het gebied van kennis. De voornaamste activiteit van SSNH betreft het adviseren en ondersteunen van gemeenten bij het (ontwikkelen van) sportbeleid. De provincie heeft in de afgelopen jaren een belangrijke bijdrage geleverd aan de provinciale infrastructuur voor de breedtesport. Bij de bezuinigingen die in 2010 zijn doorgevoerd is besloten de structurele subsidie hiervoor stop te zetten. Het is nu aan de gemeenten om deze structuur in stand te houden en verder uit te bouwen.

De provincie verleent nog slechts subsidie aan SSNH ten behoeve van de kennisfunctie. Sportservice Noord-Holland heeft veel kennis in huis en de provincie vindt het belangrijk om deze zorgvuldig opgebouwde kennis te behouden en te verspreiden. SSNH heeft veel contacten en samenwerkingsverbanden met landelijke kennisinstellingen en weet goed wat er in Noord-Holland speelt op het gebied van sport en bewegen. Het is de bedoeling dat de aangeboden kennis goed aansluit bij de behoefte van de regio.

15) Het stimuleren van de breedtesport is overigens wel één van de acht ambities van de Olympische Ambitie. In 2012 zal de provincie zich bezinnen op haar positie wat betreft de Olympische Ambitie in relatie tot talentontwikkeling. Aan PS wordt hierover separaat een voorstel voorgelegd.

UITVOERINGSINSTRUMENTEN

4.1 REGIONALE SOCIALE AGENDA (RSA)

Om uitvoering te geven aan onze provinciale rol binnen het sociale domein en onze Provinciale Sociale Agenda kiezen we voor Regionale Sociale Agenda's als voornaamste instrument. Dit instrument stelt ons in staat in regionaal verband samen met gemeenten te werken aan oplossingen voor bovenlokale problemen binnen de provinciale thema's Wmo, Wonen, Zorg en Voorzieningen en Vitaal Platteland

In de aanloop naar de ontwikkeling van de Provinciale Sociale Agenda heeft de provincie samen met de gemeenten uit Noord-Holland in regionaal verband bestuurlijke overleggen¹⁶⁾ gevoerd. Deze overleggen hebben geleid tot een model van samenwerking dat zowel door de provincie als de gemeenten als vruchtbaar wordt ervaren. Dit model wordt in dit hoofdstuk beschreven. Het betreft geen statisch model maar een voorzet tot samenwerking dat in de komende tijd in nauw overleg met gemeenten nader wordt ingevuld. In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de provincie samen met de gemeenten tot Regionale Sociale Agenda's wil komen en op welke termijn, hoe het proces eruit ziet en in welke vorm de samenwerking bekrachtigd kan worden.

De Regionale Sociale Agenda in perspectief

Relatie met Provinciale Sociale Agenda

In deze beleidsnota is de Provinciale Sociale Agenda gepresenteerd die op regionaal niveau nader wordt uitgewerkt en wordt uitgevoerd binnen de Regionale Sociale Agenda. De provincie heeft een drietal thema's benoemd die voor de hele Provincie Noord-Holland belangrijk zijn voor regionale uitvoering. Binnen en tussen de regio's doen zich verschillen voor in de mate waarin deze vraagstukken spelen¹⁷⁾, de ontwikkelingsfase en de reeds bestaande samenwerking. Op regionaal niveau wordt samen met gemeenten bekeken welke vraagstukken prioriteit hebben, welke vraagstukken op de korte termijn het meest urgent zijn en welke vraagstukken juist op de lange termijn aandacht vergen. Provincie en gemeenten trekken daarin als partner gezamenlijk op. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor het sociale domein en zijn daarmee leidend in de regio's. De provincie heeft de ambitie om gezien het maatschappelijk belang en vanuit haar rol als regisseur en haar bovenlokale en regionale visie een aantal vraagstukken actief te agenderen en de doelstellingen te realiseren die in het kader van de Provinciale Sociale Agenda van belang zijn.

Regionaal samenwerken

In het kader van de bestuurlijke overleggen en de regionale projecten, die in het kader van de Uitvoerings-

regeling regionale projecten Noord-Holland 2011 zijn ingediend, heeft de provincie acht regio's gehanteerd. Zowel provincie als gemeenten zijn tevreden over deze regio-indeling, omdat deze het meest recht doet aan bestaande samenwerkingsafspraken en overlegstructuren. De provincie heeft de wens om samen met elke regio een Regionale Sociale Agenda te ontwikkelen, waarbij de invulling wat betreft vorm en inhoud per regio verschillend kan zijn. In de praktijk blijkt echter dat gemeenten ook samenwerking zoeken met gemeenten uit andere regio's of de samenwerking thematisch willen organiseren. Deze flexibiliteit is voor gemeenten noodzakelijk om effectief samen te kunnen werken en vraagstukken efficiënt op te kunnen pakken. Om maatwerk en flexibiliteit mogelijk te maken wil de provincie hiervoor voldoende ruimte bieden binnen de regionale aanpak. De provincie streeft er naar om het proces en de ontwikkeling van de Regionale Sociale Agenda binnen de huidige regio-indeling te organiseren, terwijl voor de uitvoering van de Regionale Sociale Agenda samenwerking ook thematisch en buiten de regio samengewerkt kan worden.

Fasering

In de periode 2012-2015 werkt de provincie samen met de gemeenten aan de ontwikkeling en uitvoering van Regionale Sociale Agenda's. Het proces kan opgedeeld worden in fasen, die er globaal als volgt uit zien.

Het eerste jaar, 2012, is vooral een ontwikkeljaar, waarin provincie en gemeenten in elke regio gezamenlijk tot een agenda komen. Het streven is om medio 2012 per regio een agenda te hebben ontwikkeld, met de aantekening dat dit proces niet in elke regio synchroon hoeft te lopen. Naast de ontwikkeling van de Regionale Sociale Agenda, worden in 2012 de regionale projecten (voortkomend uit de Uitvoeringsregeling Regionale Projecten Noord-Holland 2011) uitgevoerd. Het doel is om deze projecten te integreren in de regionale agenda's.

De jaren 2013 en 2014 staan in het teken van uitvoering van de regionale agenda's. 2015 wordt een jaar van afronding en evaluatie, met als doel een basisinfrastructuur achter te laten waarbinnen gemeenten vraagstukken op regionaal en bovenlokaal niveau gezamenlijk oppakken.

Proces ontwikkeling Regionale Sociale Agenda's

De bestuurlijke overleggen die in 2010 en 2011 hebben plaatsgevonden en de Uitvoeringsregeling regionale projecten Noord-Holland 2011 hebben een eerste inventarisatie opgeleverd van de thema's en vraagstukken die spelen in de verschillende regio's. Hoewel deze inventarisatie een waardevolle eerste aanzet vormt, is een nadere verkenning wenselijk en een verdere uitwerking van deze thema's nodig om daadwerkelijk tot een regionale agenda te komen. In de volgende paragrafen beschrijven wij hoe wij dit proces vormgeven.

16) Zie Bijlage 2

17) Er zijn bijvoorbeeld grote verschillen in de demografische ontwikkelingen tussen Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid

Verkenning en uitwerking van regionale vraagstukken

Uit de eerste inventarisatie blijkt dat de kanteling van de Wmo en de decentralisatietrajecten op korte termijn de meest urgente opgaven zijn voor alle gemeenten in elke regio. Op de lange termijn ziet de provincie echter ook andere ontwikkelingen en uitdagingen op gemeenten af komen, die beschreven zijn in hoofdstuk 3. De provincie kan juist vanuit haar regionale positie deze lange termijn ontwikkelingen agenderen en daarmee gemeenten ondersteunen. Daarnaast hangen de kanteling van de Wmo en de decentralisatie AWBZ op de lange termijn ook nauw samen met deze vraagstukken, vooral op het gebied van wonen, zorg en voorzieningen, zowel in steden als op het platteland.

Om deze reden wil de provincie in het kader van de regionale agenda's waar nodig een nadere verkenning van deze regionale vraagstukken (laten) uitvoeren. Het doel van deze analyse is om in beeld te brengen welke maatschappelijke vraagstukken, toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen op de lange termijn op gemeenten en regio's afkomen die een bovenlokale aanpak vereisen. De verdere uitwerking van de relevante thema's is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincie, gemeenten en maatschappelijk organisaties. Om hier uitvoering aan te geven organiseren we per regio een sociaal debat. In het debat willen we zicht krijgen op de problematiek en verkennen welke oplossingsrichtingen daarbij het beste passen en welke actoren betrokken moeten worden. Dit kan regionaal, interregionaal of provinciaal zijn.

Samenwerking zoeken met maatschappelijk middenveld

De samenwerking met het maatschappelijk middenveld wordt op verschillende manieren ingevuld. Begin 2012 wil de provincie maatschappelijke organisaties uitnodigen om mee te denken over de uitwerking van de thema's die op de regionale agenda's moeten komen. Dit vindt onder meer plaats in de bovengenoemde sociale debatten. Daarnaast is, mede afhankelijk van het betreffende vraagstuk, een rol weggelegd voor het maatschappelijk middenveld om in de regio's samen met gemeenten uitvoering te gaan geven aan de Regionale Sociale Agenda's. Deze maatschappelijke partners zijn naast de organisaties die provinciebreed actief zijn (zoals SBO-NH en Zorgbelang), uitdrukkelijk ook organisaties die in de regio actief zijn, zoals welzijnsorganisaties, woningcorporaties en vrijwilligersorganisaties. Wij beschouwen het maatschappelijk middenveld als een onmisbare partner om in samenwerking met gemeenten de uitdagingen aan te gaan en tot oplossingen te komen.

Model voor samenwerking: provincie en gemeenten als partner

Het uitgangspunt voor samenwerking is de Regionale Sociale Agenda. Voor de uitvoering wordt daaraan een uitvoeringsregeling gekoppeld.

De Regionale Sociale Agenda

In het eerste jaar, 2012, komen provincie en gemeenten gezamenlijk in elke regio tot een regionale agenda. Hierin wordt de intentie vastgelegd om de komende vier jaar samen te werken in het sociale domein. De agenda's bevatten thema's, die uit de provinciale agenda volgen, voor de periode van vier jaar. Jaarlijks wordt de agenda geactualiseerd en worden de nieuwe speerpunten, thema's en activiteiten voor dat jaar uitgewerkt en op bestuurlijk niveau vastgelegd. In elke regio worden op basis van de Regionale Sociale Agenda per thema projectvoorstellen opgesteld met concrete doelen, activiteiten en resultaten.

De activiteiten die uit de Regionale Sociale Agenda's volgen worden grotendeels in regioverband opgepakt. Het is echter goed mogelijk dat gemeenten voor bepaalde thema's samenwerken met gemeenten uit andere regio's of dat een thema niet voor alle gemeenten binnen een regio relevant is. Per project wordt aangegeven in welk samenwerkingsverband dat wordt opgepakt.

Uitvoeringsregeling

De ontwikkeling en uitvoering van de projecten binnen de Regionale Sociale Agenda's worden gerealiseerd door middel van een algemene uitvoeringsregeling. Deze wordt voor vier jaar vastgesteld en geldt voor alle regio's. De inhoudelijke basis voor de projecten is verankerd in de Regionale Sociale Agenda. Dit betekent dat elke regio aanspraak kan maken op middelen voor projectvoorstellen die uit de agenda van de desbetreffende regio volgen. Projectvoorstellen die bovenregionaal zijn opgesteld, moeten ook aansluiten bij één of meerdere regionale agenda's. Doordat de middelen voor projecten op basis van projecten van de uitvoeringsregeling beschikbaar worden gesteld en de thema's in verschillende samenwerkingsverbanden kunnen worden opgepakt, kan het benodigde budget per regio per jaar verschillen. Gemeenten kunnen projectvoorstellen indienen voor projecten die één of meerdere jaren beslaan. De provincie stelt jaarlijks een indieningsronde voor nieuwe subsidieaanvragen open.

Om in aanmerking te komen voor subsidie is de inhoud van de Regionale Sociale Agenda's in de regio's leidend, maar met de regeling wordt binnen elke regio gestuurd op concrete resultaten en doelmatigheid. Om dit mogelijk te maken bevat de regeling een aantal criteria en randvoorwaarden die voor elke regio gelden. De regeling wordt in 2012 vastgesteld.

Rol provincie

De rol van de provincie bij de Regionale Sociale Agenda wordt op verschillende manieren ingevuld.

- De provincie is ambtelijk en bestuurlijk betrokken. Ambtelijk is er per regio een accountmanager die nauw betrokken is bij de ontwikkelingen in de regio. Op bestuurlijk niveau organiseert de provincie twee keer per jaar bestuurlijke overleggen. De provincie sluit waar mogelijk aan bij bestaande overlegstructuren om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen.
- De provincie is procesbegeleider bij het opstellen van de Regionale Sociale Agenda's. Dit houdt in dat de provincie regionale samenwerking faciliteert en gemeenten desgewenst ondersteunt bij het agenderen van vraagstukken en het kiezen van de oplossingsrichtingen.
- De provincie faciliteert gemeenten bij de uitvoering van projecten op verschillende manieren. Er zijn middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak van bovenlokale vraagstukken. Bij de uitvoering van de regionale agenda's en de daaruit volgende projecten is de provincie inhoudelijk betrokken door middel van ambtelijke overleggen en door sparringpartner te zijn bij knelpunten in de uitvoering.
- De provincie zet de kennisfunctie in. De provincie fungeert als kennismakelaar door de bij de uitvoering van de activiteiten de succes- en faalfactoren en opgedane kennis te verspreiden onder de andere gemeenten en kennis die reeds elders aanwezig is toegankelijk te maken.

4.2 KENNISROL

Op grond van artikel 13 van de Wmo heeft de provincie de wettelijke rol om zorg te dragen voor het voeren van beleid betreffende het steunfunctiewerk. Waar in het verleden een uitgebreid ondersteuningsprogramma werd uitgevoerd door steunfunctie-instellingen heeft de provincie Noord-Holland in het kader van de kerntakendiscussie vanaf 2011 de focus gelegd op de kennisfunctie als één van de voornaamste uitvoeringsinstrumenten voor de ondersteuningsfunctie in het kader van de Wmo. Kennis is verder één van de uitvoeringsinstrumenten die ingezet wordt in het kader van de ontwikkeling en uitvoering van de Provinciale Sociale Agenda en de Regionale Sociale Agenda's. De provincie relateert de kennisrol aan het proces en de inhoud van beide agenda's. Dit betekent dat deze kennisrol enerzijds provinciebreed en regio overstijgend ingevuld wordt en anderzijds binnen elke regio maatwerk biedt.

Kennis: inhoud en proces

Er zijn twee vormen van kennis te onderscheiden: inhoudelijke kennis en proceskennis. Beide vormen worden hieronder kort beschreven.

a Inhoudelijke kennis

De inhoudelijke kennis omvat meerdere aspecten. Binnen de organisatie moet voldoende kennis aanwezig zijn over het beleidsveld zorg en welzijn voor de ontwikkeling van gedegen beleid en goede advisering. Inhoudelijke kennis is ook nodig voor de ontwikkeling en uitvoering van de provinciale en Regionale Sociale Agenda's, zoals kennis over maatschappelijke ontwikkelingen en demografische gegevens. De meerwaarde van de provincie zit in het maken van de vertaalslag van landelijke kennis naar praktisch bruikbare kennis voor de provincie en de regio's. Inhoudelijke kennis is aanwezig binnen de provincie, maar ook binnen een breed scala aan andere organisaties¹⁸⁾. De vergaring van kennis is geen doel op zich; de provincie vervult een complementaire en aanvullende rol op de kennis die elders aanwezig is.

b Proceskennis

Proceskennis is nodig om voor de ontwikkeling en uitvoering van de Provinciale en Regionale Sociale Agenda's. Ook proceskennis is zowel binnen de provincie als diverse andere organisaties aanwezig. In de ontwikkelingsfase van de Regionale Sociale Agenda's is andere proceskennis en procesbegeleiding nodig dan in de uitvoeringsfase. De behoefte kan tevens per regio verschillen. Ook hier geldt dat regionaal bekeken wordt welke bijdrage wenselijk is, wat de provincie zelf kan betekenen en waar er kennis van buiten gehaald moet worden. Inhoudelijke kennis en proceskennis staan niet los van elkaar, maar versterken elkaar en wisselen elkaar af.

Invulling van de kennisrol

De provincie heeft de afgelopen jaren invulling gegeven aan de kennisrol door een aantal provinciebrede activiteiten te ontplooiën, zoals het **Kenniscentrum Wmo & Wonen**¹⁹⁾ en de **Kenniswerkplaats**²⁰⁾. Naast provinciebrede activiteiten die volgen uit de wettelijke ondersteuningsfunctie wordt de komende vier jaar geïnvesteerd in concrete kennisactiviteiten ten behoeve van de ontwikkeling en uitvoering van de regionale agenda's.

a Provinciebrede kennis activiteiten

De provincie heeft het Kenniscentrum Wmo & Wonen opgericht met als doel kennisuitwisseling te faciliteren en te stimuleren. Concreet betekent dit: best practices verspreiden, bijeenkomsten over Wmo, wonen en zorg

18) Inhoudelijke kennis is aanwezig bij gemeenten zelf, landelijke kenniscentra, de VNG, het kenniscentrum Wmo & Wonen en maatschappelijke organisaties.

19) Het Kenniscentrum Wmo & Wonen (voorheen beheerd door PrimoNH) is in 2011 extern belegd bij DSP-Groep. Dit contract loopt in ieder geval tot medio 2012.

20) In de Kenniswerkplaats werken studenten van onderwijs- en onderzoeksinstituten samen met overheden, bedrijven en ondernemers om innovatieve en integrale oplossingen te genereren voor regionale vraagstukken op het vlak van woon- en leefomgeving, demografische ontwikkelingen en economische versterking van de regio.

organiseren, in contact staan met de regio's en weten met welke problemen de gemeenten kampen, regionale samenwerking ondersteunen en waar nodig faciliteren. De meerwaarde van het kenniscentrum zit daarmee niet alleen op het spoor van inhoudelijke kennis, maar juist ook op het proces. Begin 2012 vindt er een evaluatie plaats van het Kenniscentrum (naar klanttevredenheid en meerwaarde) en wordt bekeken of dit wordt voortgezet en zo ja op welke wijze. Bij continuering dient het Kenniscentrum naast de provinciebrede kennisactiviteiten een rol te krijgen binnen de ontwikkeling en uitvoering van de regionale agenda's, afhankelijk van de behoefte in de regio's.

b Kennisactiviteiten in de regio's

De provincie pakt de ontwikkeling van de kennisfunctie samen met gemeenten in de regio's op. In het kader van de ontwikkeling en uitvoering van de Regionale Sociale Agenda's worden de thema's die binnen de regio's spelen verder verkend. Het doel is om in beeld te brengen welke maatschappelijke vraagstukken, toekomstige ontwikkelingen en uitdagingen op de korte en lange termijn relevant zijn voor gemeenten en regio's. De provincie wil graag betrokken zijn bij de uitvoering van dergelijke analyses. In het kader van kennisontwikkeling kan de Kenniswerkplaats in Noord-Holland Noord mogelijk als instrument worden ingezet

Daarnaast is het wenselijk om kennisoverdracht en -uitwisseling binnen en tussen regio's te stimuleren, zodat regio's van elkaar kunnen leren en niet opnieuw het wiel hoeven uit te vinden. De provincie kan vanuit haar regionale positie de overdracht van kennis over inhoud en proces en de uitwisseling van best practices ondersteunen en faciliteren. Er zijn regio's die graag hun kennis willen delen met anderen en regio's die deze voorbeelden juist goed kunnen gebruiken. Aangezien de regio's op verschillende thema's over best practices beschikken, is er voor alle partijen iets te halen. We streven naar een goede balans tussen halen en brengen van kennis.

Kennisdeling en kennisoverdracht

Er zijn verschillende manieren om kennis te delen en afhankelijk van het soort kennis (inhoud of proces) en de betrokken actoren zijn er verschillende methoden toe te passen. Kennisdelen op provinciebreed niveau vraagt om andere vormen dan kennisuitwisseling tussen of binnen regio's. Wij onderscheiden de volgende vormen van kennisdeling waar we de komende vier jaar mee willen werken:

- 1 Fysieke kennisdeling (bijvoorbeeld door middel van bijeenkomsten, workshops en conferenties).
- 2 Digitale kennisdeling (bijvoorbeeld door middel van de website Wmo & Wonen, nieuwsbrieven en andere publicaties).
- 3 Kennisdeling via social media.

De provincie wil graag aansluiten bij de behoefte in de regio's aan kennisdeling en kennisoverdracht. Fysieke kennisoverdracht tijdens bijeenkomsten, presentaties, debatten en conferenties is belangrijk om gemeenten te inspireren, best practices uit te wisselen en een platform te kunnen bieden om van elkaar te leren. Naast onze provinciebrede activiteiten op het gebied van kennis, wordt in 2012 de behoefte aan kennisactiviteiten in de regio verder geïnventariseerd en wordt een passend aanbod ontwikkeld.

Monitoring en evaluatie

De provincie gaat de ontwikkeling en uitvoering van de Provinciale en de Regionale Sociale Agenda monitoren. In 2011 is gewerkt met een uitvoeringsregeling op basis waarvan gemeenten regionale projectaanvragen hebben ingediend. In deze uitvoeringsregeling staan voorwaarden beschreven wat betreft randvoorwaardelijke zaken als cofinanciering en het aantal deelnemende gemeenten per regio. De uitvoeringsregeling bevat daarnaast criteria, waarmee onder meer voorwaarden worden gesteld aan de mate van haalbaarheid, doelmatigheid en uitvoerbaarheid van de projecten en de mate waarin aan-nemelijk gemaakt wordt dat efficiency en kostenbesparing gerealiseerd worden. De uitvoeringsregeling uit 2011 (zie bijlage) en de op basis hiervan te honoreren projecten dienen als uitgangspunt voor voortzetting van de regionale werkwijze in 2012. Zoals eerder aangegeven stellen wij in 2012 een nieuwe uitvoeringsregeling conform de uitgangspunten van de uitvoeringsregeling uit 2011 op voor 4 jaar, waarmee gemeenten uitvoering kunnen geven aan hun regionale sociale agenda door middel van projecten. Zowel regionale als thematische samenwerking is mogelijk, afhankelijk van de behoeften van gemeenten. Met behulp van de criteria en indicatoren uit deze regeling gaat de provincie de voortgang en resultaten monitoren.

Naast de monitoring van de regionale agenda's en de regionale projecten, gaan wij onze eigen provinciale inzet en de ervaringen van gemeenten met betrekking tot de nieuwe provinciale rol monitoren. In deze beleidsnota zijn er voor elk thema specifieke resultaten benoemd. Daarbij is aangegeven welke acties de provincie gaat ondernemen om een bijdrage te leveren aan de realisatie van deze resultaten. De rol van provincie is daarin procesmatig, ondersteunend en faciliterend richting gemeenten. Wij stellen procesindicatoren op waarmee de inzet van de provincie gemonitord en geëvalueerd wordt. De mate waarin maatschappelijke resultaten behaald worden is echter mede afhankelijk van de inspanningen en wensen van gemeenten. Om zo goed mogelijk inzichtelijk te krijgen welke resultaten behaald zijn maken wij gebruik van tussenrapportages en eindevaluaties. Daarnaast worden ambtelijk en bestuurlijke voortgangsgesprekken gevoerd.

4.3 SUBSIDIES

Subsidiering van instellingen op basis van prestatieafspraken

Naast de Regionale Sociale Agenda, de bijbehorende uitvoeringsregeling en de provinciale kennisfunctie, verleent de provincie ook subsidie aan enkele instellingen. Het aantal uitvoeringsregelingen en het aantal vaste subsidierelaties is het afgelopen jaar fors vermindert. De provincie verleent nog subsidies aan enkele vaste subsidiepartners (zie hiervoor hoofdstuk 3). De subsidies worden jaarlijks beschikt op basis van prestatieplannen die worden opgesteld door de betreffende organisaties (binnen de geldende beleidskaders) en vervolgens door de provincie beoordeeld en vastgesteld. De Regionale Sociale Agenda's worden naar verwachting medio 2012 vastgesteld. Wij zullen dan ook met onze vaste subsidiepartners in gesprek gaan om hun toekomstige activiteiten en prestatieplannen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de activiteiten in de regio's.

BEGROTING

	2012	2013	2014	2015
Beschikbaar budget *	5.226.000	5.226.000	5.226.000	5.226.000
Regionale Sociale Agenda's	2.770.000	2.990.000	2.990.000	2.990.000
- ontwikkeling				
- procesbegeleiding				
- regionale projecten				
Kennis & monitoring	620.000	620.000	620.000	620.000
Kenniscentrum Wmo & Wonen	450.000	450.000	450.000	450.000
Kennisontwikkeling	100.000	100.000	100.000	100.000
Dataverzameling en beleidsevaluatie	70.000	70.000	70.000	70.000
Sport	150.000	150.000	150.000	150.000
Kennisfunctie SSNH	150.000	150.000	150.000	150.000
Belangenbehartiging zorgvragers/ouderen	1.150.000	1.030.000	1.030.000	1.030.000
SBO	150.000	150.000	150.000	150.000
Zorgbelang ²¹⁾	1.000.000	880.000	880.000	880.000
Telefonische Hulpdienst (Sensoor)	416.000	316.000	316.000	316.000
Netwerken Vitalisering Platteland (VvKKNH, PDNH)	120.000	120.000	120.000	120.000
Totaal	5.226.000	5.226.000	5.226.000	5.226.000

* Onder voorbehoud van goedkeuring begroting/MJR door PS

Doorlopende regelingen TwinH

Vanuit TwinH lopen in 2012 nog 2 regelingen door:

- Verbreding WWZ: 700.000
- Kleinschalig Wonen: 724.000

Na 2012 is hiervoor geen budget meer beschikbaar. De regelingen lopen dan af.

21) Tijdens de PS vergadering van 12 december 2011 hebben PS een motie aangenomen waarin zij GS oproepen de subsidie aan de Vereniging van kleinen kernen en het Platform dorpsuizen t/m 2015 te continueren en de kosten hiervan in mindering te brengen op de begrotingspost Zorgbelang (zie ook pagina 14). Bovenstaande begroting is gebaseerd op deze motie. De uitvoering van deze motie heeft juridische consequenties. Dit houdt in dat de benadeelde partij (Zorgbelang NH) tegen het besluit de motie uit te voeren in bezwaar kan gaan. Bovenstaande begroting is wat betreft de begrotingspost "Zorgbelang" onder voorbehoud van definitieve besluitvorming door GS.

**TE HONOREREN PROJECTEN
UITVOERINGSREGELING REGIONALE
PROJECTEN NOORD-HOLLAND 2011**

In 2011 is de uitvoeringsregeling regionale projecten Noord-Holland uitgevoerd. Het doel van de uitvoeringsregeling is gemeenten te stimuleren gezamenlijk regionale vraagstukken op het gebied van zorg en welzijn aan te pakken. In totaal was voor de regeling 2 miljoen euro beschikbaar en met de ingediende aanvragen is dit bedrag overschreden. De projecten zijn daarom gerangschikt op een prioriteitenlijst. Hieronder staan de te subsidiëren projecten beschreven. De definitieve beschikkingen zullen uiterlijk 15 december 2011 worden verstuurd.

Naam project: "Wmo Gooi & Vechtstreek"

Regio: Gooi en Vechtstreek

Te subsidiëren bedrag: € 79.000,- (+ € 151.000,-)

Totale projectkosten: € 354.516,-

Inhoud project

Doel van het project is in de periode 2011-2015 gezamenlijk het huidige voorzieningenaanbod Wmo om te buigen naar eenvoudige vraaggestuurde oplossingen die het voor inwoners mogelijk maken zo lang mogelijk zelfstandig deel te nemen aan de samenleving. Begin 2011 was al een subsidie van € 151.000,- aan de regio Gooi & Vechtstreek verleend voor deze regionale Wmo pilot. Deze aanvraag richt zich op de vraagstukken:

- regionale regiefunctie maatschappelijke zorg
- het monitoren van de nieuwe werkwijze Wmo

Naam project: "Mantelzorgondersteuning"

Regio: Midden-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 145.000,-

Totale projectkosten: € 181.000,-

Inhoud project

Doel van het project is een goede ondersteuningsstructuur voor mantelzorg te ontwikkelen, zodat mantelzorgers hun taken kunnen blijven uitvoeren zonder overbelast te raken of in sociaal isolement te komen. Het project omvat drie sporen:

- a versterking infrastructuur mantelzorg
- b verbeteren en regionale samenwerking
- c zorgen voor goede lokale informatievoorziening ingebed in een regionaal kader

Naam project: "Met lef en vertrouwen in eigen kracht"

Regio: Zaanstreek-Waterland

Te subsidiëren bedrag: € 230.000,-

Totale projectkosten: € 303.000,-

Inhoud project

Doel van het project is een samenhangende aanpak voor ondersteuning aan cliënten te ontwikkelen, waarin de eigen kracht van mensen centraal staat. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het sociale netwerk, mantelzorgers, vrijwilligers en waar nodig professionals. Door middel van bijeenkomsten, een publiciteitscampagne en een documentaire voor professionals en publiek wordt beoogd de acceptatie van 'werken met eigen kracht' te vergroten. Daarnaast wordt een vaardigheidstraining ontwikkeld voor professionals in de zorg- en welzijnsector, met als doel kennis, inzicht en vaardigheden te ontwikkelen om te kunnen werken met het concept eigen kracht.

Naam project: "Decentralisatie AWBZ Begeleiding naar Wmo"

Regio: Noord-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 225.360,-

Totale projectkosten: € 250.400,-

Inhoud project

Gemeenten staan voor de opgave om de decentralisatie van taken uit de AWBZ naar de Wmo vorm te geven. De AWBZ functie Begeleiding voor thuiswonenden wordt afgebouwd en gedecentraliseerd naar de gemeenten. Er wordt een gerichte aanpak ontwikkeld om de overgang voor de cliënt zo geruisloos mogelijk te laten verlopen. Tegelijk wordt dit als gelegenheid benut om tot vernieuwing en innovatie te komen. De vraag van de cliënt wordt centraal gesteld en daar waar de vraag niet aansluit op het aanbod worden nieuwe arrangementen ontwikkeld.

Naam project: “Kennis maken, kennis delen”

Regio: Zuid-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 89.175,-

Totale projectkosten: € 99.175,-

Inhoud project

Het doel van dit project is om gezamenlijk een impuls te geven aan het vrijwilligerswerk en de vrijwilligersorganisaties op het gebied van sport in de regio. Met deze impuls van de gemeenten worden de sportverenigingen gesteund in de rol die zij kunnen spelen bij de kanteling van de Wmo. Doordat verenigingen als vrijwilligersorganisaties sterker en vitaler worden gemaakt kunnen zij een belangrijke rol spelen bij het vergroten van maatschappelijke participatie en sociale samenhang en bij het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken waar zij gevestigd zijn.

Naam project: “Overbruggingsplan Alcohol en Jeugd”

Regio: Noord-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 15.000,-

Totale projectkosten: € 74.587,-

Inhoud project

Om een vervolg te geven aan het succesvolle plan “Naar een nuchter Noord-Kennemerland”, wordt het ‘Overbruggingsplan Alcohol en Jeugd’ uitgevoerd tot eind 2012.

Door de inzet van bewezen effectieve educatieve interventies gericht op ouders/opvoeders en jeugdigen wordt het vroegtijdig en overmatig alcoholgebruik teruggedrongen.

Naam project: “Decentralisatie AWBZ begeleiding naar Wmo”

Regio: Kop van Noord-Holland

Te subsidiëren bedrag: € 230.000,-

Totale kosten project: € 256.500,-

Inhoud project

Het doel is het gezamenlijk vormgeven van decentralisatie van de AWBZ. Er moet een regionaal kader komen waarin een vraaggerichte, effectieve en efficiënte bevordering van de participatie van de burgers centraal staat. De aanpak richt zich op eigen kracht en het inzetten van sociale netwerken en op minder verkaveling en verkokering in de professionele uitvoering. De stappen die in regionaal verband gezet worden zijn:

- 1 Inzicht krijgen in de huidige cliënten AWBZ- begeleiding, het huidige zorgaanbod, inhoud van het zorgaanbod, uren en financiën;
- 2 Visie- en beleidsontwikkeling: hoe moet de toekomstige situatie eruit gaan zien;
- 3 Implementatie van beleid en processen (zoals interne werkprocessen, aanbesteding en inkoop);
- 4 Pilot Indicatiestelling Begeleiding en Kanteling ten behoeve van een nieuw beoordelingskader bij Wmo aanvragen.

Naam project: “Registratiesysteem CJC”

Regio: Zuid-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 90.000,-

Totale projectkosten € 105.000,-

Inhoud project

Doel van het project is een registratie- en volgsysteem te implementeren bij de Centra voor Jeugd en Gezin (CJC). Het systeem biedt ondersteuning bij de doorontwikkeling van de CJC's door het op uniforme wijze inrichten en vastleggen van werkprocessen en het geautomatiseerd volgen van de informatiestromen. Desgewenst kunnen bronsystemen zoals die van de Jeugdgezondheidszorg, het Veiligheidshuis of de Gemeentelijke basisadministratie gekoppeld worden.

Naam project: “Van zorg naar participatie”

Regio: Midden-Kennemerland

Te subsidiëren bedrag: € 176.700,-

Totale projectkosten: € 235.171,-

Inhoud project

In het kader van de transitie van de AWBZ-functie begeleiding naar de Wmo, wil de regio zo veel mogelijk volgens de uitgangspunten van de Wmo invulling geven aan een begeleidingsaanbod. Dit geldt voor mensen met een matige of ernstige beperking, inclusief de toegang tot het begeleidingsaanbod.

Naam project: “Ketenzorg Ouderen”

Regio: Amstelland

Te subsidiëren bedrag: € 119.000,-

Totale kosten: € 130.900,-

Inhoud project

Doel van het project Ketenzorg Ouderen zorgen is een sluitend, vraaggericht en integraal aanbod voor ouderen te ontwikkelen, waarbij het zo lang mogelijk zelfstandig blijven functioneren van ouderen het uitgangspunt is. Doel van de regionale aanpak is het beter op elkaar afstemmen van de zorg van de verschillende aanbieders die binnen de regio Amstelland werkzaam zijn en het sluitend maken van het aanbod.

Naam Project: “Wegwijs in Zorgland”

Regio: Amstelland Meerlanden

Te subsidiëren bedrag: € 45.000,-

Totale projectkosten: € 56.000,-

Inhoud project

Dit project beoogt cliënten meer helderheid te bieden over waar men voor zorg en ondersteuning terecht kan en zorg door middel van ontschotting efficiënter in te zetten. Uitgangspunt is zo weinig mogelijk aparte indicaties en zoveel mogelijk één zorgverlener per cliënt.

Naam project: “Regionale uitwisseling en visieontwikkeling: bouwplaats innovatieve samenwerkingsarrangementen”

Regio: Amstelland-Meerlanden

Te subsidiëren bedrag:: € 42.400,-

Totale projectkosten € 56.900,-

Inhoud project

Het doel van dit programma is om tot een gezamenlijk kennisniveau te komen en een gezamenlijke visie te ontwikkelen om de decentraliseringsopgaven waar gemeenten mee kampen beter in samenhang en in regionale samenwerkingsverbanden te kunnen oppakken. Het project richt zich op de samenhang tussen de Wmo, de decentralisatie jeugdzorg en de implementatie van de Wet Werken naar Vermogen. Er wordt een vijfdaags trainingsprogramma georganiseerd door het NICIS instituut voor 20 projectleiders uit de regio. Het trainingsprogramma wordt opgezet rondom drie thema's: decentralisatie jeugdzorg, Wet Werken naar Vermogen en transitie AWBZ.

Naam Project: “Het perspectief van de burger in beeld”

Regio: Amstelland-Meerlanden

Te subsidiëren bedrag:: € 65.000,-

Totale projectkosten: € 72.500,-

Inhoud project

Dit project richt zich op de cliënten die vanuit de AWBZ overgaan naar de Wmo. Vanuit de registratie van cliënten worden gegevens aangeleverd, maar belangrijker is dat gemeenten zelf een beeld krijgen van om wie het gaat. Het perspectief van de cliënt zelf is op dit moment onvoldoende in beeld. Dit project maakt inzichtelijk om welke cliënten het gaat, wat zij wensen, wat hun behoeften zijn en hoe zij denken over de zorg die nu geleverd wordt. Verder richt het project zich op het verkrijgen van overzicht over de aanbieders, de zorg die zij leveren en de doelgroepen die zij bedienen.

Naam Project: “Transitie AWBZ: extramurale begeleiding als onderdeel van de Wmo”

Regio: West-Friesland

Te subsidiëren bedrag:: € 210.000,-

Totale projectkosten: € 250.000,-

Inhoud project

De extramurale AWBZ-begeleiding komt onder de reikwijdte van de Wmo te vallen. Met dit project willen de deelnemende gemeenten zicht krijgen op deze cliënten, op de huidige aanbieders en het bestaande zorgaanbod. Men wil een visie ontwikkelen op de ondersteuning binnen de Wmo en op basis daarvan een keuzenota (onder meer op het gebied van: bedrijfsvoering, pgb, eigen bijdrage, ondersteuning mantelzorgers etc.) ontwikkelen. Met behulp hiervan wordt lokaal de uitvoering vorm gegeven. Daarnaast wil men nieuwe vormen van ondersteuning ontwikkelen en zo mogelijk gezamenlijke inkooptrajecten uitvoeren.

Naam project: “Actieve beweegzorg voor chronisch zieken”

Regio: West-Friesland

Aangevraagd bedrag: € 108.774,-

Te subsidiëren bedrag:: € 87.365,- (subsidieplafond bereikt)

Totale projectkosten: € 158.625,-

Inhoud project

Doel van het project is via de eerstelijnszorg de participatie en zelfredzaamheid van kwetsbare mensen met een chronische aandoening te vergroten. Dit project richt zich op het bewerkstelligen van een adequate verbinding tussen organisaties op het gebied van eerstelijnszorg en sport en bewegen. Vanuit de eerstelijnszorg is informatie beschikbaar over kwetsbare individuen, maar er is op dit moment onvoldoende zicht op het beschikbare sport- en bewegingsaanbod voor patiënten groepen. Het beoogde resultaat is een nieuwe regionale netwerkstrategie waarbij de eerstelijnszorg fungeert als doorverwijzer naar sport- en beweegaanbod. Niet het creëren van nieuw aanbod staat centraal, maar de verwijzing. Het is gebaseerd op de gezamenlijk gedragen beleidsvisie die is terug te vinden in het meerjarenplan van het Samenwerkingsverband Aangepast Sporten West-Friesland.

2

BESTUURLIJKE OVERLEGGEN NAJAAR 2011

In het najaar van 2011 is in alle regio's bestuurlijk overleg gevoerd. De overleggen werden zeer goed bezocht en het draagvlak voor het werken met Regionale Sociale Agenda's bleek groot te zijn.

Hieronder staan per overleg enkele belangrijke uitkomsten beschreven:

Gooi & Vechtstreek:

- Het belang van regionale samenwerking wordt algemeen onderkend.
- De toegevoegde waarde van de provincie zit onder meer in het vergroten van de bestuurskracht. Het mogelijk maken van regionale projecten, onder meer door het beschikbaar stellen van middelen, vormt daarin een belangrijke stimulans en ondersteuning.
- De ontwikkeling in de richting van vraagsturing, dus het centraal stellen van de cliënt, is in de komende periode een belangrijk thema.
- Er is behoefte aan ondersteuning om die vraagsturing goed te ontwikkelen.
- De regio ziet graag een dynamische sociale agenda; een agenda die een langere periode beslaat, maar jaarlijks concrete invulling krijgt.
- Het tot stand brengen van kennisdeling en samenhang ziet de regio als een belangrijke toegevoegde waarde van de provincie.
- Er moet in regionaal verband worden gekeken naar de woon- en voorzieningenfuncties in kleine kernen.

Noord-Holland-Noord:

- Sociale domein moet gekoppeld worden aan het fysieke domein.
- Het is van belang ouderen en kwetsbare doelgroepen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving te laten wonen.
- Alcohol en jeugd wordt gemist in de kadernota.
- Verschillende gemeenten doen een oproep tot meer samenwerking in de regio. De provincie kan daar een stimulerende rol in vervullen.
- Procesbegeleiding wordt door een aantal gemeenten van groot belang geacht bij het opstellen en de uitwerking van de Regionale Sociale Agenda.
- Men wil in de regio plannen uitwerken in het kader van de Regionale Sociale Agenda en op basis daarvan komen tot overleg en voorstellen richting provincie.

Stadsregio Amsterdam

- De thema's uit de kadernota Provinciale Sociale Agenda 2012-2015 worden herkend.
- De toegevoegde waarde van de provincie in het sociale domein wordt door de gemeenten erkend, vooral op het gebied van het stimuleren en coördineren van regionale samenwerking en het faciliteren van kennisdeling en kennisoverdracht.
- Gemeenten hebben behoefte aan provinciale 'inspiratiebijeenkomsten', waarin men zowel kan leren van elkaar, als van expertise van buiten die gericht wordt ingebracht.
- De kanteling van de WMO en de nieuwe vraaggestuurde werkwijze die daarmee gepaard gaat vragen veel aandacht.
- De regio heeft behoefte aan een flexibele omgang met de regio-indeling. Er moet een dynamische, niet te strakke agenda worden opgesteld, met voldoende ruimte voor thematische samenwerking. De regio is wel het platform waar gemeenten en provincie elkaar treffen.
- De regio wil zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande overlegstructuren om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen.
- De decentralisatietrajecten, de stapeling van effecten voor bepaalde kwetsbare groepen en de grote rol die private partijen en het maatschappelijk middenveld toebedeeld krijgen worden benoemd als belangrijk thema.

Midden- en Zuid-Kennemerland

- De thema's in de kadernota worden breed herkend.
- Rijk, provincies en gemeenten moeten complementair aan elkaar zijn binnen het sociale domein.
- De regio pleit voor aansluiting bij bestaande (portefeuillehouders)overleggen om onnodige bestuurlijke drukte te voorkomen.

- De regio pleit voor aandacht voor:
 - vrijwilligers en mantelzorgers
 - wonen en zorg voor ouderen
 - kleine kernen
 - de Wmo in het algemeen
- Bij het opstellen en uitwerken van de Regionale Sociale Agenda moet ook aandacht besteed worden aan de relatie tussen centrumgemeenten en andere gemeenten.
- Bij een volgend bestuurlijk overleg kan een inventarisatie van thema's aan de betrokkenen voorgelegd worden. Per thema kan dan bekeken worden welke gemeenten willen samenwerken en wat de rol van de provincie is.

HAARLEM, JANUARI 2012

ERKING